

ULUSLARARASI GÖÇ ÖRGÜTÜ GÖÇ, ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KURUMSAL STRATEJİSİ 2021–2030

Göçmenlerin ve toplumların yararına, çevresel bozulma, iklim değişikliği ve felaketler bağlamında göçe kapsamlı, kanıta dayalı ve haklara dayalı bir yaklaşım için.

IOM, insani ve düzenli göçün göçmenlere ve topluma fayda sağladığı ilkesini benimsemektedir. IOM, hükümetler arası bir kuruluş olarak uluslararası topluluktaki ortaklarıyla birlikte: göçün operasyonel zorluklarının karşılanmasına yardımcı olmak; göç konularının önceden anlaşılması; göç yoluyla sosyal ve ekonomik kalkınmayı teşvik etmek; ve göçmenlerin insanlık onurunu ve refahını korumak için faaliyet göstermektedir.

Yayınlayan: Uluslararası Göç Örgütü
17 route des Morillons
P.O. Box 17
1211 Geneva 19
Switzerland
Tel.: +41 22 717 9111
Fax: +41 22 798 6150
Email: hq@iom.int
Website: www.iom.int

Bu yayın IOM tarafından resmi redaksiyon yapılmadan yayımlanmıştır.

Kapak fotoğrafı: Fotoğraf 1: Bor'da gün batımında bir bent. © IOM 2020/Peter CATON
Fotoğraf 2: Yıkımın boyutu, Bopha Tayfunu'nun Filipinler'i terk etmesinden günler sonra, ancak on binlerce evsiz ve yüzlerce kişinin hâlâ kayıp olmasıyla netleşti.

Kaynak gösterme: Uluslararası Göç Örgütü (IOM). Göç, Çevre ve İklim Değişikliği Kurumsal Stratejisi 2021-2030 Göçmenlerin ve toplumların yararına, çevresel bozulma, iklim değişikliği ve felaketler bağlamında göçe kapsamlı, kanıta dayalı ve haklara dayalı bir yaklaşım için. IOM, Cenevre.

© IOM 2021

Bazı hakları saklıdır. Bu çalışma [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 IGO License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode) (CC BY-NC-ND 3.0 IGO) kapsamındadır.*

Daha fazla bilgi için [Telif ve Kullanım Şartları](#)'na bakınız.

Bu yayın; eğitim amaçları, örneğin ders kitaplarında yer alması hariç, öncelikli olarak ticari avantaj veya parasal bir bedele yönelik olan amaçlarla kullanılmamalı, yayımlanmamalı veya çoğaltılmamalıdır.

İzinler: Ticari kullanım veya daha fazla hak ve lisans talepleri publications@iom.int adresine iletilmelidir.

* <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

ULUSLARARASI GÖÇ ÖRGÜTÜ GÖÇ, ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KURUMSAL STRATEJİSİ 2021–2030

Göçmenlerin ve toplumların yararına, çevresel bozulma, iklim değişikliği ve felaketler bağlamında göçe kapsamlı, kanıta dayalı ve haklara dayalı bir yaklaşım için.

İÇİNDEKİLER

1. GÖREV BİLDİRİMİZ	1
2. IOM GÖÇ, ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KURUMSAL STRATEJİSİ	5
2.1 Günümüzden belirleyici bir gerçeklik: iklim değişikliği bağlamında göç, çevresel bozulma ve felaketler	6
2.2 Dönüşüm politikasında değişiklikler ve yeni küresel taahhütler	7
2.3 BM ile ilgili bir kuruluş olarak IOM taahhütleri ve ilgili iç çerçeveler	8
2.4 İnsan hareketliliği için yeni bir dönem	9
3. YOL GÖSTERİCİ İLKELERİMİZ	11
3.1 Hak temelli bir yaklaşıma bağlılık	12
3.2 Göç yönetimi ve uygulamasında yenilikçi ve etkili bir yaklaşımın teşvik edilmesi	13
3.3 Cinsiyete duyarlı bir yaklaşım benimsemek	13
3.4 Olumlu sonuçlar elde etmek için göçmen merkezli ve kapsayıcı bir yaklaşımın uygulanması	13
3.5 İnsan güvenliği yaklaşımını teşvik etmek	14
3.6 Politika tutarlılığını desteklemek ve ortaklıkları geliştirmek	14
4. ÖNÜMÜZDEKİ ON YIL İÇİN YÜKSEK YOL SENARYOMUZ	15
4.1 Stratejik Hedeflerimiz	16
4.1.1 Stratejik Hedef 1: "İnsanların hareketi için çözümler geliştiriyoruz." İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında göçün yönetilmesi	17
4.1.2 Stratejik Hedef 2: "Hareket halindeki insanlar için çözümler geliştiriyoruz." İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında göçmenlere ve yerlerinden edilmiş kişilere yardım etmek ve onları korumak.	17
4.1.3 Stratejik Hedef 3: "İnsanların kalması için çözümler geliştiriyoruz." Esneklik oluşturarak ve insanları hareket etmeye zorlayan olumsuz iklim ve çevre faktörlerini ele alarak göçü bir seçim haline getirmek.	17
4.2 Öncelikli Katılım Alanlarımız	18
Öncelikli Katılım Alanı 1 IOM göç politikası rolü - Önde gelen bir hükümetler arası göç ajansı olarak IOM, Devletlerin ve diğer aktörlerin iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı felaketler konularını bütünleştiren yenilikçi haklara dayalı göç politikaları ve uygulamaları geliştirmelerini destekleyecektir.	18
Öncelikli Katılım Alanı 2 IOM operasyonel rolü - Önde gelen bir operasyonel aktör olarak IOM, Devletleri ve diğer aktörleri HDPN genelinde çevresel bozulma, iklim değişikliği ve felaketler bağlamında göç ve yerinden edilmeye verilen tepkileri operasyonel hale getirmeleri için destekleyecektir.	20
Öncelikli Katılım Alanı 3 IOM'ın bilgi sağlayıcı rolü - Önde gelen bir bilgi sağlayıcı olarak IOM, göç bağlamında, iklim değişikliği, çevresel bozulma ve felaketler nedeniyle doğal afetler yoluyla üretimi, analizi ve dağıtımı ile ilgili veri ve bilgileri ele alacak, kanıt temelli politikaları ve operasyonel yaklaşımları geliştirecektir.	21
Öncelikli Katılım Alanı 4 IOM toplayıcı rolü - Önde gelen bir düzenleyici olarak IOM, göç ve yer değiştirme hususlarının iklim değişikliği, çevre, afet ve diğer ilgili gündemlere dâhil edilmesini yaygınlaştırmak için politika tutarlılığını ve kapsayıcı ortaklıkları teşvik edecektir.	23
5. UYGULAMAYA DOĞRU	25
5.1 BM çapında yaklaşımları desteklemek ve BM çapında taahhütleri uygulamak	27
5.2 İç politika ve teknik kapasiteleri güçlendirmek	27
5.3 Kanıta dayalı anlatıları etkili bir şekilde savunmak ve aktarmak	27
5.4 Küresel iklim finansmanına erişmek	27
5.5 Çevresel sürdürülebilirlik boyutlarını yaygınlaştırmak	28
EKLER	29
EK 1. Mevcut kurumsal çerçeveler	30
EK 2. Yeni küresel politika taahhütleri	32
EK 4. BAŞLICA GÖÇ TERMİNOLOJİSİ	37
EK 5: IOM FAALİYETLERİNE ÖRNEKLER	40
BAŞLICA IOM KAYNAKLARI	45
IOM resmi belgeleri	45

KISALTMALAR

CADRI Afet Azaltma Kapasitesi Girişimi	MICIC Krizdeki Ülkelerdeki Göçmenler Girişimi
CCCM Kamp Koordinasyonu ve Kamp Yönetimi Kümesi	MiGOF Göç Yönetişimi Çerçevesi
COP Taraflar Konferansı	MPTF Çok Ortaklı Güven Fonu
DCO Kalkınma Koordinasyon Ofisi	OHCHR Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi
ARA Afet Risk Azaltma	PDD Afet Yerinden Edilme Platformu
DTM Yerinden Edilme İzleme Matrisi	PIFS Pasifik Adaları Forumu Sekreterliği
GFMD Küresel Göç ve Kalkınma Forumu	PRDD Afet Yerinden Edilme Pasifik Müdahalesi
GMDAC Küresel Göç Verileri Analiz Merkezi	SKA'lar Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
HDPN İnsani Yardım, Kalkınma ve Barış Bağı	SIDS Gelişmekte Olan Küçük Ada Devletleri
HLP Üst Düzey Panel	SRF Stratejik Sonuç Çerçevesi
IHK İnsan Hakları Konseyi	BM Birleşmiş Milletler
IDM Uluslararası Göç Diyalogu	UNCCD Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi
IDMC Ülke İçinde Yerinden Edilme İzlem Merkezi	UNDP Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
ÜİYEK Ülke içinde Yerinden Edilmiş Kişiler	UNDRR Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi
IFRC Uluslararası Kızıhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu	UNEP Birleşmiş Milletler Çevre Programı
IGAD Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi	UNESCAP Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu
ILO Uluslararası Çalışma Örgütü	UNFCCC Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi
IMRF Uluslararası Göç İnceleme Forumu	UNGA Birleşmiş Milletler Genel Kurulu
IOM Uluslararası Göç Örgütü	UNHCR Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği
EAGÜ En Az Gelişmiş Ülkeler	UNSDG Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Grubu
MCOF Göç Krizinin Operasyonel Çerçevesi	UNTFHS Birleşmiş Milletler İnsan Güvenliği Güven Fonu
MECC Göç, Çevre ve İklim Değişikliği	WIM Excom Varşova Uluslararası Kayıp ve Zarar Mekanizması İcra Komitesi
MECLEP Göç, Çevre ve İklim Değişikliği: Politika Kanıtı	WMO Dünya Meteoroloji Örgütü

1

GÖREV
BİLDİRİMİZ

1. GÖREV BİLDİRİMİZ

Uluslararası Göç Örgütü (IOM), göçmenlerin¹ ve toplumların yararına, çevresel bozulma, iklim değişikliği ve felaketler bağlamında göçe kapsamlı, kanıtlara ve haklara dayalı bir yaklaşımı teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

IOM, insan güvenliği merceğinden göç, çevre ve iklim değişikliği arasındaki bağlantıları kabul etmekte ve savunmasız insanları müdahalelerinin merkezine koymayı taahhüt etmektedir. İyi yönetilen göç güvenli ve erişilebilir bir seçim haline geldiğinde, insanların çevre ve iklim değişikliği baskılarına uyum sağlamasına yardımcı olabilir.

İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelerden kaynaklanan felaketlerin oluşturduğu ve giderek büyüyen zorluklarla mücadele içerisinde bulunan, Birleşmiş Milletlerin Göç Ajansı konumundaki ve aynı zamanda Birleşmiş Milletler Göç Ağı koordinatörlüğünü ve sekreterliğine yürüten IOM, devletlere, göçmenlere ve diğer paydaşlara kanıt tabanlı, etkili, yenilikçi politika ve uygulamaları göçmenlerin ve toplumun refahını odak noktası yaparak geliştirmede yardımcı olmaktadır.

Geçtiğimiz on yıllar boyunca, insan hareketliliğini yönlendiren çevresel etkenler ve iklim faktörleri ve tüm bu etkenlerin diğer itici etkenlerle etkileşimleri hakkında daha fazla farkındalık, anlayış ve bilgi kazandık. İklim değişikliğinin olumsuz etkileri, çevresel bozulma ve doğal tehlikelerden kaynaklanan felaketler nedeniyle insanlar zaten hareket halindedirler ve bu hareketlilik uzun bir süre daha devam edecektir. Bu artan bilinç bağlamında, IOM kapsayıcı çok taraflı işbirliğini desteklemeyi ve insani ve düzenli göçü iklim

kaynaklı acil sorunların çözümünün bir parçası haline getirebilecek yenilikçi göç müdahaleleri geliştirmeyi taahhüt etmektedir.

Vizyonumuz, devletlerin düzgün, güvenli, sorumlu² ve düzenli uluslararası göçe ulaşma çabalarına destek olmak ve iklim değişikliğinin, çevresel bozulmanın ve doğal tehlikelere bağlı felaketlerin olumsuz etkilerinden dolayı hareket halindeki tüm insanlara ve ülke içinde yerlerinden edilmiş kişilere yardım edilmesini ve bu kişilerin korunmasını sağlamaktır.

Buna ek olarak, görevi insanları yer değiştirmeye zorlayan olumsuz çevresel etkenleri ve iklim faktörlerini azaltmak, göçle ilgili riskleri ve kırılganlıkları gidermek ve azaltmak ve yerinden edilmeyi önlemek, en aza indirmek ve ortadan kaldırmak için toplumun dayanıklılığını artırmak olan çok çeşitli paydaşlarla yakın işbirliği içinde çalışmayı taahhüt ediyoruz.

IOM, 2020 yılında, göçle ilgili küresel, bölgesel, ulusal ve yerel politika tartışmalarına ve iklim değişikliği ve giderek kanıt ve bilgi mevcudiyetine bir tepki olarak 2021-2030 Göç, Çevre ve İklim Değişikliği Kurumsal Stratejisinin geliştirilme sürecini başlatmıştır (aşağıdaki Strateji olarak anılacaktır).

Otuz yıllık bir politika, araştırma ve çalışma üzerine temellenen bu Strateji, IOM'in iklim, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında göç konusunda kapsamlı bir yaklaşım geliştirme ve uygulama kapasitesini güçlendirmeye yönelik çabalarına, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi, Paris İklim Değişikliği Anlaşması³, Güvenli, Düzgün ve Düzenli Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi⁴

Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi⁵ ve Nansen Afetler ve İklim Değişikliği Bağlamında Sınır Ötesinde Yerlerinden Edilenlere Yönelik Koruma Gündemi doğrultusunda ışık tutmayı amaçlamaktadır. ⁶Ayrıca Strateji, bu konudaki IOM yaklaşımının insan hakları norm ve ilkelerine bağlı olduğunu ve İnsani Yardım, Kalkınma ve Barış Bağı (HDPN) ile ilgili olduğunu vurgulamaktadır.⁷

Strateji, IOM'in ulusal ve yerel yönetimlere, bölgesel forumlara ve diğer aktörlere göç politikası tavsiyesi vermek, bu kurumların kapasitelerini güçlendirmek ve insan hareketliliğine ilişkin zorlukları ele almak ve iklim ve çevresel değişikliklerle ilgili fırsatları değerlendirmek amacıyla göçmen merkezli ve kapsayıcı yaklaşımlar geliştirmeye yönelik desteğini nasıl artırabileceğini özetlemektedir. Strateji, yerinden edilmiş kişiler de dahil olmak üzere göçmenlerin ve topluluklarının ihtiyaçlarının karşılanmasının, IOM'in göç, çevre ve iklim değişikliği konusundaki çalışmalarının merkezinde yer aldığını teyit etmektedir.

IOM'in göçle ilgili görev alanına uygun düşecek şekilde, Strateji⁸ hem uluslararası hem de iç göçle ilgilidir. İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelerden dolayı yer değiştirme, kırsaldan kente göç, pastoralizm, mevsimlik göç ve işçi göçü gibi olaylar bağlamında her türlü göç hareketini dikkate almaktadır.⁹

Buna ek olarak, Strateji, iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelerden kaynaklanan felaketleri ele almak için göç yönetimi ve göç yönetişimini IOM yaklaşımının merkezine sağlam bir şekilde koymaktadır. Sınır yönetimi, vizeler, giriş ve ikamet, konsolosluk hizmetleri, tahliye, planlı yer değiştirme, iadeler ve diasporaların katılımı gibi politika alanlarının tümü, zorlukları ele almak ve fırsatları değerlendirmek için giriş noktaları sağlayabilir.

Çalışmamız, göç etrafındaki mevcut olumsuz anlatıların değişmesine yardımcı olmayı ve göçün olumlu sonuçlarını en üst düzeye çıkarmak için devletleri desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle bu Strateji, IOM'in göçmenlerin, diasporaların¹⁰ ve topluluklarının menşe ve varış yerlerinde iklim eylemine ve sürdürülebilir kalkınmaya doğrudan katkıda bulunmalarına yardımcı olabilecek olanaklar sağlayan ortamların geliştirilmesini destekleme taahhüdünü vurgulamaktadır.

Son olarak, stratejik yaklaşımımız erdemli bir kanıt-politika-eylem döngüsünün güçlendirilmesinin çok önemli olduğu fikrine dayanmaktadır. Mevcut kanıtların ve mevcut politika taahhütlerinin operasyonel faaliyetlere çevrilmesini ve bunun tersine operasyonel yönelimlerin politika ve bilgi oluşturma çalışmalarını beslemesini sağlamayı amaçlıyoruz.

1 Strateji, "iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı felaketler" ifadesini, ağırlıklı olarak doğal süreçler ve fenomenlerle ilişkili iklim değişikliği, çevresel bozulma, doğal tehlikelerle bağlantılı çok çeşitli olumsuz etkilere atıfta bulunmak için kullanacaktır. Belgede kullanılan terimlerin tanımları Ek 3'te yapılmıştır.

2 SKA'nın göçle ilgili temel referansı Amaç 10'da belirtilen "ülkelerin içinde ve arasındaki eşitsizlikleri azaltmak" ve Amaç 10.7'de yer alan "planlı ve iyi yönetilen göç politikalarının uygulanmasıyla insanların sistemli, güvenli, düzenli ve sorumlu göçlerinin ve yer değiştirmelerinin kolaylaştırılması" ifadeleridir. Erişim: migrationsdataportal.org/themes/sustainable-development-goals-sdgs-0. Bu Stratejide yapılan çerçeveleme, SKA 10.7 ile aynı dil, yani Güvenli, Düzgün ve Düzenli Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi'nde kabul edilen dili kullanmaktadır. Erişim: migrationnetwork.un.org/.

3 Taraflar Konferansı, 2015 yılında Paris'teki 21. oturumunda göçmenlerin haklarını Önsözünde tanımsı ve "iklim değişikliğinin olumsuz etkileriyle ilgili yerinden edilmeyi önleme, en aza indirme ve ele almaya yönelik entegre yaklaşımlar için öneriler geliştirmek üzere bir Görev Gücü" oluşturmuştur. Varşova Uluslararası Kayıp ve Zarar Mekanizması İcra Komitesi (Excom), COP tarafından Yerinden Edilenler için Görev Gücünü uygulamaya koymakla görevlendirilmiştir. IOM Görev Gücünün bir üyesidir ve Strateji, Paris İklim Değişikliği Anlaşması'nda belirlenen hedefle uyumludur. Erişim: unfccc.int/process/bodies/constituted-bodies/WIMExCom/TFD

4 19 Aralık 2018 tarihinde Genel Kurul tarafından kabul edilen karar 73/195. Düzgün ve Düzenli Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi, Devletlerin uluslararası göç konusunda işbirliğini geliştirmeye yönelik ortak taahhüdünü ifade etmektedir. Küresel İlkeler Sözleşmesi, göçle ilgili ortak anlayışımızı, ortak sorumluluklarımızı ve amaç birliğimizi ortaya koyarak herkes için kolaylık sağlamaktadır.

5 Sendai Afet Riski Azaltma Çerçevesi, Madde 7'de afet riski azaltma ve yönetimi çalışmalarına her düzeyden göçmenlerin dâhil edilmesine yönelik faaliyetleri içermektedir: Hükümetler, politika, plan ve standartların oluşturulması ve uygulanmasında, [...] göçmenler, [...] dahil ilgili paydaşlarla yakın ilişki kurmalıdır (UNISDR 2015a, s. 10); Madde 27(h): Yerel yönetimlere, yerel seviyedeki afet risk yönetiminde [...] göçmenlerle birlikte çalışmaları ve işbirliğini sağlamak üzere, uygun görüldüğü şekilde, düzenleyici ve finansal araçlarla yetkiler vermek (UNISDR 2015a, s. 18) ve Madde 36(a) (vi): Göçmenler, topluluk ve toplumun dirençliliğine katkıda bulunmakta; bilgi, beceri ve kapasiteleri afet risk azaltma süreçlerinin hazırlanması ve uygulanmasında faydalı olabilmektedir (UNISDR 2015a, s. 23).

6 Sınır Ötesi Yerinden Edilmiş Kişilerin Afetler ve İklim Değişikliği Bağlamında Korunmasına İlişkin Gündem, 2015 yılında küresel hükümetler arası bir süreç sonucunda onaylanmış ve afet kaynaklı yerinden edilme vakalarına yönelik kapsamlı bir yaklaşım olarak kavramsal hale gelmiştir. disasterdisplacement.org/wp-content/uploads/2014/08/EN_Protection_Agenda_Volume_I_low_res.pdf.

7 IOM, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) Kalkınma Yardım Komitesi (DAC) 2019 HDPN Tavsiyelerine bağlı olarak hareket etmektedir.

8 1951 Yılında kurulan Uluslararası Göç Örgütü (IOM), göç alanında önde gelen hükümetler arası bir örgüttür ve insana yaraşır ve düzenli göçün göçmenlere ve topluma fayda sağladığı ilkesine bağlı olarak hareket etmektedir. IOM, ilgili bir kuruluş olarak Birleşmiş Milletler sisteminin bir parçasıdır. Erişim: publications.iom.int/books/migration-governance-framework.

9 Daha fazla açıklama ve önemli ve ilgili tanımlar Ek 3'te verilmiştir.

10 Diaspora ve Kalkınma. Erişim: diaspora.iom.int/.

2

IOM GÖÇ, ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KURUMSAL STRATEJİSİ

2. IOM GÖÇ, ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KURUMSAL STRATEJİSİ

Strateji, kapsamlı bir iç ve dış istişare süreci ile geliştirilmiştir.¹¹ IOM'in müdahalelerinin öngörülebilirliğini, etkinliğini, sürdürülebilirliğini ve güncelliğini artırmak amacıyla, ilgili tüm paydaşlarla ortaklaşa olarak, önümüzdeki on yıl içinde IOM yönetimlerinin geliştirilmesine rehberlik edecek öncelikleri belirleyen üst düzey yol senaryosunu özetlemektedir.

2.1 GÜNÜMÜZDEN BELİRLEYİCİ BİR GERÇEKLIK: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAĞLAMINDA GÖÇ, ÇEVRESEL BOZULMA VE FELAKETLER

İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelerden kaynaklanan felaketler, dünya çapında çağdaş göç yollarını çeşitli şekillerde ve derinden yeniden şekillendirmektedir. Bazı insanlar iklim değişikliği ve çevresel bozulmanın bir sonucu olarak daha sık, yoğun ve zararlı hale gelen sel, kuraklık ve aşırı hava olayları gibi ani başlangıçlı olaylara tepki olarak hareket etmektedirler. Çölleşme, kıyı erozyonu, deniz seviyesinin yükselmesi, okyanus asitlenmesi, buzulların geri çekilmesi, eriyen don tabaka, ekosistem kaybı ve ormansızlaşma gibi yavaş başlangıç olayları da doğrudan ve dolaylı olarak göç kararlarını etkilemektedir. Deprem ve volkanik aktivite gibi iklimle ilgili olmayan olaylar ve süreçler ve endüstriyel kirlilik, fabrika patlamaları, yangınlar ve nükleer ve kimyasal sızıntı ve dökülmeler gibi insan kaynaklı tehlikeler göç kararını şekillendirebilir. Tüm bu süreçler, etkilenen nüfusların yaşamlarını, geçim kaynaklarını, yaşam alanlarını, fiziksel ve zihinsel sağlıklarını ve insan haklarını olumsuz yönde etkileyebilir. Göç, çevreyi, ekosistemleri ve doğal kaynakların kullanılabilirliğini de etkileyebilir.

İklim değişikliği ve çevresel bozulma bağlamında göç genellikle birden çok nedene bağlıdır. Çoğu birey, her biri iklim ve çevre değişiminden etkilenen ve etkilenmeye devam edecek olan bir takım sosyal, siyasi, ekonomik, çevresel ve demografik etkenlerden dolayı göç etmektedir. Geleceğe baktığımızda, yapılan bazı tahminler iklim değişikliğinin olumsuz etkileri nedeniyle

milyonlarca insanın göç edebileceğini göstermektedir. Bununla birlikte, çoğu vakada en savunmasız gruplar, kapana kısılmış ve bozulmaya uğramış alanlardan çıkabilecek imkânlarla sahip olmayan gruplardır. Hem hareketlilik hem de hareketsizlik, güçlü politika çalışmalarıyla ele alınmalıdır.

Bu tür bağlamlarda, insanlar, ülke içerisinde veya sınır ötesinde göçe mecbur kalabilmektedir. Bu hareketler, mevsimlik ve dairesel göçte olduğu gibi geçici, kalıcı veya dairesel olabilmektedir. Kırsal alanlardan kentsel alanlara veya tam tersi yönde, hatta kırsal alanlar arasında meydana gelebilirler.

Şehirler çevresel risk noktaları haline geldikçe, göçmenler de giderek kentsel alanlardan kaynaklanmaktadır. Bu göç biçimleri, yerinden edilme vakalarından, daha gönüllü göç türlerine çok çeşitli biçimlerde görülmektedir. Bazı bağlamlarda bölge içi yer değiştirmeler de uluslararası göçe yol açabilmektedir. Kalıcı çözümlerin geliştirilmesi, çok yönlü sorunların çözümü için oldukça önemlidir.

İklim değişikliğinin olumsuz etkileri ile insan hareketliliği arasındaki bağlantılar genellikle karmaşık ve çeşitlidir. Örneğin, artan sıcaklıkla ilişkili yağış değişkenliği ve kuraklıktaki artışlar su mevcudiyetini olumsuz yönde etkilemekte ve bu da göçebe ve pastoralist hareketleri doğrudan etkilemektedir. Fiziksel arazi kaybı, aşırı hava olaylarının daha sık tekrarlanması ve habitatta ciddi bozulma, yer değiştirmeden sonra geri dönüşü

engelleyebilmektedir. Bazı durumlarda, planlı yer değiştirme, gözlenen iklim etkilerini ve risklerdeki

öngörülen değişiklikleri ele almada bir son çare stratejisi haline gelebilmektedir.

2.2 DÖNÜŞÜM POLİTİKASINDA DEĞİŞİKLİKLER VE YENİ KÜRESEL TAAHHÜTLER

Geçtiğimiz yıllarda göç, çevre ve iklim değişikliği ile ilgili küresel süreçler açısından önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Bu Strateji, konuyla ilgili temel çerçevelerde belirtilen ilkelerle uyumludur. İnsanların göç vakalarını ve hareketliliğini açıkça ortaya koyan 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemini de içermektedir. Bu durum, Konunun Bin Yıl Kalkınma Hedeflerinde bulunmadığı göz önüne alındığında dikkate değer bir gelişmedir.¹²

2010 Cancún Anlaşması,¹³ ardından imzalanan 2015 Paris İklim Değişikliği Anlaşması ve UNFCCC Yerinden Edilenler İçin Görev Gücü (Katowice 10/24, 2018) tavsiyeleri dâhil olmak üzere Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında yürütülen çalışmalar, insan hareketliliğini iklimle ilgili metinlere bağlayan temel iki dönüm noktasıdır.

2018 yılında, Güvenli, Düzgün ve Düzenli Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi¹⁴ kapsamında “doğal afetler, olumsuz etkileri iklim değişikliği ve çevresel bozulma” olaylarının uluslararası göç üzerindeki etkileri, göçün olumsuz etkilerini en aza indirmeye yönelik Hedef 2 ve düzenli göç yollarına yönelik bulunurluk ve esnekliği artırmayı amaçlayan Hedef 5 kapsamında vurgulanmıştır. Göç için Küresel İlkeler

Sözleşmesi, yerinden edilme hususlarının afete hazırlık stratejilerine entegrasyonunu da gerektirmektedir.

Ayrıca,¹⁵ BM'nin Dayanıklılık için Afet Riskini Azaltma Planı, 2015-2030 Sendai Afet Riskini Azaltma Çerçevesi,¹⁶ İnsanlık Gündemi,¹⁷ Yeni Kent Gündemi, Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) Karar 22 / COP.14,¹⁹ İnsan Hakları Konseyi A/HRC/RES/35/20 Sayılı Kararı,²⁰ UNGA Göçmenlerin Korunması Hakkındaki Kararı (A/RES/74/148),²¹ Nansen Afetler ve İklim Değişikliği Bağlamında Sınır Ötesinde Yerlerinden Edilenlere Yönelik Koruma Gündemi,²² BM Genel Sekreteri Ülke İçi Yerinden Edilme Hakkındaki Üst Düzey Paneli çerçevesindeki tartışmalar (ÜYEK hakkındaki ÜDP)²³ gibi tüm çalışmalar iklim değişikliğini ve afetleri insan hareketliliğinin önemli itici etkenleri olarak tanımlamaktadır. Bu çerçevelerin hepsi karşılıklı olarak güçlendirilmekte ve birlikte ele alındığında göç, iklim değişikliği ve çevre ile ilgili eylem için kapsamlı bir ilkeler kümesi sağlamaktadır.

IOM, Eylül 2016'daki Dünya İnsani Yardım Zirvesinde, insanların acil insani ihtiyaçlarını karşılama ve zamanda risk ve kırılganlığı azaltma zorunluluğunu özetleyen Yeni Bir Çalışma Şekli (NWOW) taahhüdünü

11 Stratejinin geliştirme süreci IOM Göç, Çevre ve İklim Değişikliği (MECC) birimi tarafından koordine edilmiş, Kurum genelinde göç politikası bilgi yönetimini geliştirmek ve stratejik politika koordinasyonunu kolaylaştırmak amacıyla faaliyet gösteren IOM Politika Merkezi dâhil olmak üzere birimler arası bir Çalışma Grubu tarafından desteklenmektedir. Bu belge, IOM Genel Merkezi, IOM bölgesel ve ulusal saha ofisleri, IOM Üye Ülkeleri, bölgesel kuruluşlar, BM Sistemi, akademi ve sivil toplum kuruluşlarından gelen girdileri yansıtmaktadır. Stratejinin geliştirme sürecinde IOM, Üye Devletler, Avrupa Birliği, Afet Yerinden Edilme Platformu (PDD) Arkadaşlar Grubu tarafından kolaylaştırılan bir takım istişareden ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), Ülke İçinde Yerinden Edilme İzlem Merkezi (IDMC), Afet Yerinden Edilme Platformu (PDD) Sekreterliği, İklim, Göç ve Yerinden Edilme Platformu (CMDP), Belediye Başkanları Göç Konseyi ve benzeri kuruluşlarla yapılan görüşmelerden faydalanılmıştır.

12 Bkz. Ek 2 Yeni Küresel Politika Taahhütleri.

13 IOM 1/CP.16 Cancun Anlaşmaları Kararı kapsamındaki taahhütlere uymaktadır. Bu bağlamda sözleşme Madde 14 f gereğince oluşturulan Uzun Süreli İşbirliği Eylemi Geçici Çalışma grubu faaliyetlerinin sonuçları hedeflenmektedir. Söz madde, “iklim değişikliği tarafından tetiklenen yerinden edilme, göç ve planlı yer değiştirme vakalarına ilişkin, uygun durumlarda, ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerdeki anlayış, koordinasyon ve işbirliğinin geliştirilmesine yönelik tedbirleri” ele almaktadır.

14 Bkz. Ek 2 Yeni Küresel Politika Taahhütleri.

15 Birleşmiş Milletler Dayanıklılık için Afet Riskini Azaltma Eylem Planı. Erişim: www.preventionweb.net/files/33703_actionplanweb14.06cs1.pdf.

16 Sendai Afet Riskini Azaltma Çerçevesi 2015-2030. Erişim: www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030.

17 Agenda for Humanity. Erişim: agendaforhumanity.org/.

18 The New Urban Agenda. Erişim: habitat3.org/the-new-urban-agenda/.

19 Decision 22/COP.14 Follow-up on the positive role that measures taken under the Convention can play to address desertification/land degradation and drought as one of the drivers that cause migration, UNCCD 2019. Erişim: www.unccd.int/sites/default/files/sessions/documents/2019-11/22-cop14.pdf.

20 A/HRC/RES/35/20. İnsan Hakları Konseyi tarafından 22 Haziran 2017 tarihinde kabul edilen karar. Erişim: documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G17/184/52/PDF/G1718452.pdf?OpenElement.

21 A/RES/74/148. Genel Kurul tarafından 18 Aralık 2019 tarihinde kabul edilen karar. Erişim: undocs.org/en/A/RES/74/148.

22 Afetler ve İklim Değişikliği Bağlamında Sınır Ötesinde Yerlerinden Edilenlere Yönelik Koruma Gündemi. Cilt I. Erişim: disasterdisplacement.org/wp-content/uploads/2015/02/PROTECTION-AGENDA-VOLUME-1.pdf.

23 UN Secretary-General's High Level Panel on Internal Displacement. Erişim: www.un.org/internal-displacement-panel/.

onaylamıştır. Sonuç olarak, bu Strateji, uzun vadeli iklim ve çevresel bakış açılarının IOM'in kriz müdahalelerine entegrasyonunu teşvik etmeyi amaçlamaktadır. IOM, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) kapasite geliştirme hizmetleri ile HDPN çerçevesinde iklim ve afet riskini azaltmaya ülke sağlayarak Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına (SKA'lar) ulaşma yolunda çalışan

2.3 BM İLE İLGİLİ BİR KURULUŞ OLARAK IOM TAAHHÜTLERİ VE İLGİLİ İÇ ÇERÇEVELER

Bu Strateji aynı zamanda, IOM'in Devletlere, göçmenlere ve uluslararası topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmesini sağlayacak göç, çevre ve iklim değişikliği konusunda daha iyi planlanmış ve etkili bir yaklaşıma bağlılık yoluyla IOM'in küresel rolünü güçlendirmesi için stratejik fırsatları ana hatlarıyla belirlemeyi amaçlamaktadır.

IOM'in rolü, Birleşmiş Milletler Göç Ağının²⁵ Koordinatörlüğü ve Sekreterya'sının ev sahibi rolü de dâhil olmak üzere, Birleşmiş Milletler sistemine bağlıdır. IOM'in BM sistemindeki rolü, göç, çevre ve iklim değişikliği bağını ele almak için gereken geniş uzmanlık yelpazesi göz önüne alındığında, ancak diğer BM kuruluşları, Devletler, sivil toplum ve diğer paydaşlarla daha güçlü ortaklıklar yoluyla geliştirilebilir. Bu bağlamda, bu Strateji, IOM'in BM sisteminin göç, çevre ve iklim değişikliği konusundaki çalışmalarına öncülük etme ve anlamlı bir şekilde katkıda bulunma çabalarına rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma, BM Göç Ağı tarafından 2021 yılında başlatılan göç ve iklim değişikliği ağırlıklı tematik iş akışına öncülük etmekte, Uluslararası Göç Değerlendirme Forumuna (IMRF) ve bir sonraki Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesinin dört yıl boyunca en üst seviyede uygulanmasına yönelik belirgin tavsiyeler içeren İlerleme Beyanına katkıda bulunmakta, Güvenli, Düzgün ve Düzenli Göç İçin Başlangıç Fonu (veya Göç Fonu), devletlere Küresel İlkeler Sözleşmesinin ulusal düzeyde uygulanmasında yardımcı olmak üzere kurulan BM finansman

20 BM örgütünden oluşan küresel bir ortaklık ile Afet Azaltma Kapasitesi Girişimi (CADRI) BM Ortaklığının başkanlığını yürütmektedir.²⁴

Bu Strateji ile IOM, ilgili küresel çerçevelerde belirtilen ilkeleri uygulamak isteyen Devletlere desteğini artırmayı amaçlamaktadır.

mekanizmaları tarafından finanse edilebilecek ortak programların gelişimine destek olmaktadır.

IOM, Birleşmiş Milletler ülke ekipleri, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Grubu (UNSDG) ve Birleşmiş Milletler Sistem Koordinasyon Kurulu Başkanlarının tam üyesidir ve faaliyetlerini 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemine daha iyi bağlamak amacıyla altı Bölgesel UNSDG Ekibinin çalışmalarına tümüyle katılmaktadır.

IOM, BM'nin İklim Değişikliği Eylemine Sistem Çapında Bir Yaklaşımın Ortak Temel İlkelerini²⁶ ve BM'nin İklim Değişikliği Eylemine Sistem Genel Stratejik Yaklaşımında belirtilen iklim değişikliği konusundaki BM taahhütlerini tam olarak desteklemektedir.²⁷ Bu iki belge iklim değişikliği, göç, yerinden edilme ve planlı yer değiştirme ile ilgili referanslar içermektedir. Birleşmiş Milletlerin iklim değişikliği konusundaki işbirlikçi eylemi için birleştirici bir vizyonu temsil etmekte ve BM'nin iklim değişikliği konusundaki ülke düzeyindeki çalışmalarına tutarlı bir ortak yaklaşım sağlamayı amaçlamaktadırlar.

IOM, iç kurumsal mimarisi içinde daha fazla tutarlılık sağlamayı taahhüt etmektedir. Bu nedenle, bu Strateji IOM'in mevcut kurumsal çerçevelerinde yer almakta ve gelecek olanlara katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. IOM Genel Direktörü tarafından, IOM²⁸ Göç ve Sürdürülebilir Kalkınma Kurumsal Stratejisi, IOM Çevresel Sürdürülebilirlik Stratejisi, IOM Göç Veri

Stratejisi, IOM Yasal Kimlik Stratejisi dâhil olmak üzere IOM²⁹ 2019-2023 Stratejik Vizyon uygulanmasını desteklemek için talep edilen bir dizi yeni kurumsal stratejik belgenin bir parçasıdır.³⁰ 2020'de IOM, iklim³³ değişikliği ve çevresel bozulma bağlamında göçün ele alınmasına doğrudan ve önemli referanslar veren, Afrika için dokuz yeni bölgesel strateji ve kıtasal bir strateji geliştirmiştir.

Bu Strateji, IOM Stratejik Vizyonunu uygulayan ve IOM Göç Yönetişimi Çerçevesi, Güvenli, Düzgün ve Düzenli Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi ve 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündeminden gelen taahhütleri bütünleştiren IOM Stratejik Sonuçlar Çerçevesi (SRF) ile uyumludur.

Bu Strateji, Mayıs³⁴ 2021'de tamamlanan "IOM'in Göç, Çevre ve İklim Değişikliğine Yönelik Kurumsal Müdahalesinin Değerlendirilmesi" çalışmasının sonuçlarından faydalanmıştır. Bu çalışma, Stratejinin geliştirilmesine katkıda bulunan önemli fikirler ve öneriler sağlamıştır. Bu tematik Değerlendirme, göçmenleri IOM'in göç, çevre ve iklim değişikliği

konusundaki çalışmalarının merkezine yerleştiren bir Değişim Teorisi geliştirmiştir. Değerlendirme, IOM'in uluslararası, bölgesel, ulusal ve yerel düzeydeki girdilerinin dönüşüme yönelik değişimleri nasıl getirdiğini analiz etmektedir. Değerlendirmeden elde edilen sonuçlar, üç kurumsal Stratejik Hedefin çerçevelenmesi ve yeniden formüle edilmesine yol açmış ve IOM'in genel görevine uygun olarak bu belgede özetlenen dört Öncelikli Angajman Alanının şekillenmesine yardımcı olmuştur. Değerlendirme ayrıca, küresel çalışmaların ulusal çıktılara çevrilmesine, sivil toplumla işbirliğinin geliştirilmesine ve göçmenler ve yerinden edilmiş insanlar da dâhil olmak üzere daha güçlü bir katılımcı yaklaşımın geliştirilmesine vurgu yapılması da dâhil olmak üzere hedeflenen öncelikli eylemlerin seçimine rehberlik etmiştir.

Son olarak, Strateji, IOM'in BM Sistemi içindeki sorumluluklarını yerine getirme hususunda daha donanımlı olmasını sağlamak için Organizasyon içindeki kültürel değişimleri teşvik etmeyi ve hızlandırmayı amaçlamaktadır.

2.4 İNSAN HAREKETLİLİĞİ İÇİN YENİ BİR DÖNEM

Yüksek düzeyde insan hareketliliği ile şekillenen bir çağda, birbirine bağlı toplulukların yaşayışı için göç gerekli bir hal almıştır. COVID-19 salgını, hareketlilik kısıtlandığında, menşe, transit ve varış yerlerindeki göçmenlerin ve diğer topluluk üyelerinin işsizlik, yoksullaşma, güvensizlik ve sağlık tehditleri de dâhil olmak üzere risklere maruz kalma olasılığının daha yüksek olduğunu açıkça hatırlatmıştır. Kısıtlı hareketlilik, hem insan yapımı hem de çevresel kaynaklı krizlere karşı daha yüksek savunmasızlık koşullarında, tehlikeli yerlerde yaşayan daha fazla insanla sonuçlanabilmektedir.

İklim değişikliği ve çevresel bozulma, sağlık, güvenlik ve sürdürülebilir kalkınma ile ilgili olanlar da dâhil

olmak üzere başlıca akım bozucular ancak entegre yaklaşımlarla ele alınabilir. Etkili olmak için, bu tür yaklaşımlar, önemli uyum ve hafifletme tedbirlerini içeren iklim eylemi, yeşil dönüşüm tedbirleri, kamu sağlığı hususları ve güvenli ve insana yaraşır göçün kolaylaştırılması gibi, farklı fakat birbirleriyle bağlantılı boyutları tutarlı bir şekilde ele almalıdır. Entegre yaklaşımlar, COVID-19 krizinden başarılı bir şekilde kurtulmanın ve gelecekteki krizlerin potansiyel etkilerini azaltmanın anahtarı olacaktır.

Bu Strateji, IOM'in mümkün olduğunda sistematik olarak entegre yaklaşımları benimseme taahhüdünü vurgulamaktadır.

24 Afet Azaltma Kapasitesi Girişimi (CADRI). Erişim: www.cadri.net/.

25 Birleşmiş Milletler Göç Ağı Görev Tanımı. Erişim: migrationnetwork.un.org/sites/default/files/docs/un_network_on_migration_tor_1_0.pdf.

26 BM İklim Değişikliği Eylemine Sistem Çapında Bir Yaklaşımın Ortak Temel İlkeleri.

27 Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Stratejik Yaklaşım Sistemi Erişim: unsecb.org/sites/default/files/2021-01/CEB_2017_4_Add1.pdf.

28 Bkz. Ek 1: Mevcut kurumsal çerçeveler.

29 Stratejik Vizyon: IOM için bir Rota Belirlemek. Erişim: publications.iom.int/books/strategic-vision-setting-course-iom.

30 IOM Göç ve Sürdürülebilir Kalkınma Kurumsal Stratejisi. Erişim: publications.iom.int/books/iom-institutional-strategy-migration-and-sustainable-development.

31 Lütfen çevresel sürdürülebilirliğe ilişkin IOM Kurumsal Stratejisi Kutu 1'e bakınız.

32 IOM Göç Veri Stratejisi. Erişim: publications.iom.int/system/files/pdf/aide-memoire-iom-migration-data-strategy.pdf.

33 Bkz. Ek 1. Tüm Bölgesel Stratejiler, Afrika Kıta Stratejisi ve ilgili tüm bağlantılar için mevcut Kurumsal çerçeveler.

34 IOM'in Göç, Çevre ve İklim Değişikliği Bağına Yönelik Kurumsal Müdahalesinin Değerlendirilmesi, Mayıs 2021, Genel Müfettişlik Ofisi (IOM) evaluation.iom.int/sites/evaluation/files/docs/resources/Final%20Report_MECC%20Evaluation_May%202021_1.pdf.

3

**YOL GÖSTERİCİ
İLKELERİMİZ**

3. YOL GÖSTERİCİ İLKELERİMİZ

BU STRATEJİ AŞAĞIDAKİ İLKELERE DAYANMAKTADIR:

- 1 Hak temelli bir yaklaşıma bağlılık
- 2 Göç yönetimi ve uygulamasında yenilikçi ve etkili bir yaklaşımın teşvik edilmesi
- 3 Cinsiyete duyarlı bir yaklaşım benimsemek
- 4 Olumlu sonuçlar elde etmek için göçmen merkezli ve kapsayıcı bir yaklaşımın uygulanması
- 5 İnsan güvenliği yaklaşımını teşvik etmek
- 6 Politika tutarlılığını desteklemek ve ortaklıklarını geliştirmek

3.1 HAK TEMELLİ BİR YAKLAŞIMA BAĞLILIK

IOM, 2030 Gündemi, Paris İklim Değişikliği Anlaşması, Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi ve diğer ilgili araçlar doğrultusunda iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı felaketlerin ele alınmasına yönelik haklara dayalı yaklaşımı sistematik olarak teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Göçmenler ve toplulukları tarafından insan haklarının kullanımı, göç döngüsü boyunca, menşe, transit ve varış yerlerinde iklim değişikliğinin ve çevresel bozulmanın olumsuz etkilerinden doğrudan etkilenmektedir. İklim değişikliğinin etkilerinin, özellikle toplumsal cinsiyet, yaş, sınıf, yerlilik ve/veya engellilik nedeniyle toplumsal eşitsizlikle karşı karşıya kalanlar için temel kırılganlık nedenlerini daha da kötüleştirilmesi muhtemeldir. Devletler, tüm bireylerin haklarına saygı

göstermek, bu hakları korumak ve yerine getirmek gibi görevleri vardır. Bu nedenle iklim değişikliğinden, çevresel bozulmadan ve doğal tehlikelerden kaynaklanan felaketlerden olumsuz etkilenen, göçmenler de dâhil olmak üzere tüm bireylerin haklarının korunmasına öncelik verilmelidir. IOM, mevcut tüm yasama organlarının ve mevcut araçların (insan hakları, insani hukuk, mülteci hukuku, uluslararası çalışma standartları, yerinden edilmeye ilişkin araçlar, çevre ve afet hukuku, göç hukuku vb.) tam olarak kullanılmasını teşvik eder). Mümkün olduğunda, göçmenlerin katılımına öncelik tanıyan ve göçmenlere söz hakkı veren kapsayıcı bir yaklaşım teşvik edilmelidir.

3.2 GÖÇ YÖNETİŞİMİ VE UYGULAMASINDA YENİLİKÇİ VE ETKİLİ BİR YAKLAŞIMIN TEŞVİK EDİLMESİ

IOM, çağdaş göç yönetişiminin ve uygulamasının değişen dünyada yenilikçi, ilgili ve etkili olması için iklim değişikliği ve çevresel hususları bütünleştirilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu yaklaşım, genel anlamda SKA altyapısını yansıtmaktadır. Bu bağlamda SKA 10.7: "planlı ve iyi yönetilen göç politikalarının uygulanmasıyla insanların sistemli, güvenli, düzenli ve sorumlu göçlerinin ve yer değiştirmelerinin kolaylaştırılması"; SKA 13.2: "iklim değişikliğiyle ilgili önlemlerin ulusal politikalara, stratejilere ve planlara entegre edilmesi" ve Temiz Su ve Sanitasyon konulu SKA 6, Erişilebilir ve Temiz Enerji konulu SKA 7 ve Karasal Yaşam konulu SKA 15 gibi ilgili bazı hedefler

yansıtılmaktadır. Göç, çevresel değişimle bağlantılı olanlar da dâhil olmak üzere, insanların dayanıklılık oluşturmak ve şoklarla başa çıkmak için güvendikleri bir mekanizma olmuş ve daima olacaktır. Kriz koşullarında hareket eden veya yerinden edilenler de dâhil olmak üzere değişen iklim şartlarına bağlı olarak hareket halinde bulunan insanlara yardım ve koruma sağlamak için mevcut göç yönetim sistemlerinden yararlanılmalıdır. Göç ve sınır yönetimi konusunda Avrupa Birliği tarafından finanse edilen araştırma ve yeniliklerden kaynaklanan yenilikçi bilgi ve teknolojiden de yararlanılacaktır.³⁵

3.3 CİNSİYETE DUYARLI BİR YAKLAŞIM BENİMSEMİK

İklim ve çevresel baskı unsurlarına karşı savunmasızlık toplumsal cinsiyet rolleri ve sorumlulukları ile şekillenmektedir. İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı felaketler erkekleri, kadınları, kız ve erkek çocuklarını ve her cinsiyetten insanı farklı şekillerde etkilese de, bu husustaki cinsiyet ve cinsiyete göre ayrılmış veri ve bilgiler oldukça kısıtlıdır. Cinsiyet, farklılaştırılmış ihtiyaç ve etkilere dikkat eden göçe yeterli ve dayanıklı müdahalelerin geliştirilmesinde önemli bir analitik araçtır. Cinsiyet eşitliği, özellikle kadın

göçmenlere, yer değiştiren veya ülkelerinde veya menşe bölgesinde kalan kadınlara ve kız çocuklarına yönelik mevcut eşitsizlikleri ve zafiyetleri şiddetlendirmeme veya yenilerinin ortaya çıkmasına neden olmama kaydıyla, IOM'in etkili ve adil uygulamanın sağlanmasına yönelik faaliyetlerinin tümünde ana akım hale getirilmelidir. Toplumsal cinsiyet yaklaşımımız, kadınlar ve erkekler için göçün güçlenme açısından taşıdığı potansiyeli ve olumlu sonuçlarını da dikkate almaktadır.

3.4 OLUMLU SONUÇLAR ELDE ETMEK İÇİN GÖÇMEN MERKEZLİ VE KAPSAYICI BİR YAKLAŞIMIN UYGULANMASI

İyi yönetilen göç, ekonomik, çevresel ve sosyal kalkınmanın tüm yönlerine olumlu katkıda bulunabilir ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına (SKA'lar) ulaşmanın anahtarıdır. IOM, IOM'in Göç ve Sürdürülebilir Kalkınma konusundaki Kurumsal Stratejisinde görüldüğü gibi, göçmenlerin, diasporaların, göç veren ve kabul eden toplulukların mevcut ve gelecekteki sürdürülebilir kalkınma zorluklarını çözmeye yardımcı olabilecek temel aktörler olduğuna kuvvetle inanmakta ve 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündeminde özetlenen

vizyona uygun bir toplum bütünü yaklaşımı çağrısında bulunmaktadır.³⁶ Kapsayıcı büyüme ve sürdürülebilir kalkınma için göçmenlerin olumlu katkılarına kabul etmekte ve tam olarak göçmenler ve diğer yerlerinden edilmiş kişilerin insan haklarına saygılı ve insancıl müdahaleler geliştirmek, yasal statüleri ne olursa olsun bu insanların düzenli, güvenli, sorumlu ve düzgün göç ve hareketliliğini sağlamaya yönelik olarak uluslararası işbirliğini teşvik etmektedir.

³⁵ www.eurosearch.ch/en/horizon-europe-17.html.

³⁶ Genel Kurul tarafından 25 Eylül 2015 tarihinde kabul edilen Karar [bir Ana Komiteye (A/70/L.1) atıfta bulunulmaksızın] 70/1. Dünyamızı dönüştürmek: 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi, Madde 29.

3.5 İNSAN GÜVENLİĞİ YAKLAŞIMINI TEŞVİK ETMEK

IOM, insan güvenliği merceğinden³⁷ göç, çevre ve iklim değişikliği arasındaki bağlantıları kabul etmekte ve savunmasız insanları müdahalelerinin merkezine koymayı taahhüt etmektedir. 2030 Gündemi, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için insan güvenliği yaklaşımının benimsenmesinin çok önemli olduğunu hatırlatmaktadır. Gıda güvenliği, su güvenliği, çevre güvenliği ve geçim kaynağı güvenliği, iklim etkilerinden etkilenmekte ve hareketlilik modellerini etkileyebilmektedir. İklim etkileri, doğal kaynakların

azalması, etnik gruplar ve diğer çıkar grupları arasındaki çatışmalar gibi diğer olgularla da kesişebilmektedir. İklim değişikliği ve çatışmanın etkileri bir araya geldiklerinde, hâlihazırda ağır baskı altında olan topluluklar için daha da kötü risklere yol açmakta ve uzun süreli yer değiştirmeye ve insani ihtiyaçların artmasına neden olabilmektedir. Bu durumlar, göçmenlerin ve toplulukların dayanıklılığını güçlendiren ve kalıcı çözümler sağlayan daha uzun vadeli kalkınma, uyum ve afet riskini azaltma politikaları gerektirmektedir.

3.6 POLİTİKA TUTARLILIĞINI DESTEKLEMELERİ VE ORTAKLIKLARI GELİŞTİRMEK

Bu Stratejinin geliştirilmesi, söz konusu konuların geniş bir şekilde anlaşılması ve iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelerden kaynaklanan felaketlerle bağlantılı çok çeşitli göç zorluklarına ve fırsatlarına yanıt vermek için kapsamlı bir yaklaşımın gerekli olduğu inancına dayanmaktadır. Göç, çevre ve iklim değişikliği bağlantısının afet riskinin azaltılması, iklim eylemi, kentsel konular, çatışmaların önlenmesi, sağlık, sürdürülebilir kalkınma ve insani müdahale dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere çok çeşitli politika ve uygulamalarla ilgili olduğu ortaya çıkmıştır.

Göç, diğer politika alanlarından ayrı bir şekilde ele alınamaz.

Bu Strateji öncelikle iklim değişikliği ve çevresel kaygıların göç politikaları ve uygulamalarına entegrasyonunu, ikinci olarak göç, yerinden edilme ve her türlü hareketliliğin iklim ve çevre politikaları ve uygulamalarına dâhil edilmesini desteklemeyi

amaçlamaktadır. Son olarak, strateji aynı zamanda göç, iklim değişikliği ve çevresel hususları diğer ilgili gündemlere dâhil ederek tüm politika alanlarında tutarlılığı teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

İklim değişikliği çevresel bozulma ve afetler bağlamında göçün kesişen doğası düşünüldüğünde, kardeş kuruluş olan UNHCR başta olmak üzere IOM, Rio Sözleşmeleri, çevresel, kalkınma ve afet risklerinin azaltılmasına yönelik kuruluşlar, özellikle de Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNEP), Birleşmiş Milletler Afet Risk Azaltma Ofisi (UNDRR) gibi kuruluşlarla işbirliği yapmaktadır. IOM'in eylem merkezinde finans kuruluşları, akademik gruplar ve düşünce kuruluşları, sivil toplum, devlet tarafından öncülük edilen platformlar, çok paydaşlı ağlar, medya, göçmen ve diaspora örgütleri ve etkilenen toplulukların temsilcileri ile ortaklıklar yer almaktadır. Küresel, bölgesel, ulusal ve ulus altı aktörlerle ortaklıklar geliştirilmektedir.

37 IOM Sözlüğü: İnsan güvenliği, insanların özgürlük ve haysiyet içinde, yoksulluktan ve umutsuzluktan arınmış yaşama hakkı ile ilgilidir ve fiziksel güvenliklerinin, ekonomik ve sosyal refahlarının ve insan haklarının korunmasını teşvik eder. Tüm bireylerin, özellikle savunmasız insanların, korkudan ve istekten arınmış, tüm haklarından yararlanma ve insan potansiyellerini tam olarak geliştirme konusunda eşit fırsatla yaşama hakkını içerir. Kaynak: Adapted from United Nations General Assembly, Follow-up to Paragraph 143 on Human Security of the 2005 World Summit Outcome (25 October 2012) UN Doc. A/RES/66/290, para. 3(a).

ÖNÜMÜZDEKİ ON YIL İÇİN YÜKSEK YOL SENARYOMUZ

4. ÖNÜMÜZDEKİ ON YIL İÇİN YÜKSEK YOL SENARYOMUZ

4.1 STRATEJİK HEDEFLERİMİZ

Bu Stratejinin genel amacı, IOM'in önümüzdeki on yıl içinde iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında göçe yönelik, göçmenlerin ve toplumların yararına kapsamlı, kanıta dayalı ve haklara dayalı bir yaklaşımı nasıl geliştirebileceğini ve uygulayabileceğini tanımlamaktır. Bu ancak göçmenler ve göçmen topluluklar, bölgesel forumlar, ulusal ve yerel yönetimler, Birleşmiş Milletler sistemi ve çok çeşitli diğer hükümetler arası, sivil toplum ve özel sektör aktörleri ile ortaklaşa çalışarak sağlanabilir.

Bu doğrultuda Strateji, söz konusu amaca ulaşmak için üç **Stratejik Hedefi** formüle etmektedir. Bu üç Stratejik Hedef, Kuruluşun son otuz yılda edindiği bilgi ve uzmanlıktan doğrudan kaynaklanmaktadır.³⁸ IOM'in politika ve operasyonel çalışmalarını temel almaktadırlar. Başlangıç itibarıyla 2007, 2008 ve 2009 yıllarında IOM Yönetim Organlarında^{39,40} ve IOM Uluslararası Göç Diyalogunda (IDM) sunulan üç kurumsal hedeften kaynaklanmaktadır.⁴¹ Bu üç hedef, kilit IOM yayınları aracılığıyla aktarılmış⁴² ve UNFCCC'ye ve İklim Değişikliği Etkileriyle ilişkili Varşova Uluslararası Kayıp ve Hasar Mekanizması (WIM Excom) Yürütme Komitesine sunulmuştur.⁴³

Bu hedeflere ulaşmak amacıyla Strateji, Kuruluşun hâlihazırda iyi performans gösterdiği veya etkinliği artırmak ve kaynakları en üst düzeye çıkarmak için mevcut başarılarla dayanacak kapsamın bulunduğu dört **Öncelikli Katılım Alanını** tanımlamaktadır. Hem Stratejik Hedefler hem de Öncelikli Katılım Alanları, IOM Genel Direktörünün Stratejik Vizyonunun üç ayağı ile uyumludur: esneklik, hareketlilik ve yönetim.

Bu üç Stratejik Hedefin önemi, Afet Yerinden Edilme Platformu gibi kilit ortaklar da dâhil olmak üzere IOM dışında geniş çapta kabul görmüştür. Stratejinin geliştirilmesi, istişare süreci ve IOM'in Göç, Çevre ve İklim Değişikliğine Yönelik Kurumsal Müdahalesinin Değerlendirilmesi süreçleri boyunca paydaşlar bu kurumsal çerçevenin süregelen ilgililik düzeyini yeniden teyit etmişlerdir.

Orijinal kurumsal hedefler belirli ölçüde yeniden formüle edilmiş ve aşağıdaki üç Stratejik Hedefe dönüştürülmüştür.

4.1.1 Stratejik Hedef 1

“İnsanların hareketi için çözümler geliştiriyoruz.”

İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında göçün yönetilmesi

IOM, göç görevi ve Birleşmiş Milletler Göç Ağının koordinatörü ve sekreteryası rolüne uygun olarak iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında düzgün, güvenli, sorumlu ve düzenli göçü kolaylaştıracak yaklaşımları teşvik edecektir. IOM, son çare olarak planlı yer değiştirme de dâhil olmak üzere yenilikçi göç politikaları ve uygulamalarının geliştirilmesini ve uygulanmasını destekleyecektir. IOM, iklim değişikliğine uyum ve risk azaltma için göç potansiyelinden yararlanan çözümler geliştirmeye ve göçmenlerin, diasporaların ve toplumların iklim eylemine ve esneklik inşasına katkılarını artırmaya çalışacaktır.

4.1.2 Stratejik Hedef 2

“Hareket halindeki insanlar için çözümler geliştiriyoruz.”

İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında göçmenlere ve yerlerinden edilmiş kişilere yardım etmek ve onları korumak.

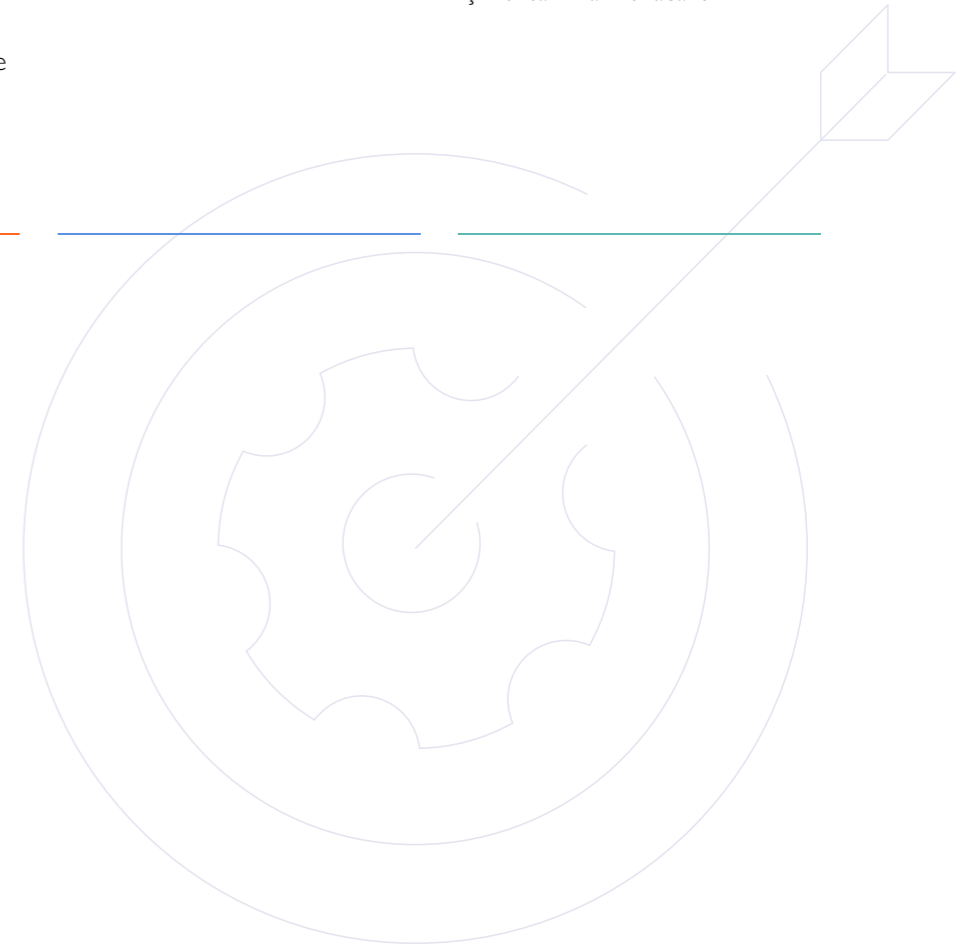
IOM, göçmenlerin ve yerlerinden edilmiş kişilerin yardım ve koruma ihtiyaçlarını gidermenin yanı sıra iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı felaketler bağlamında göçteki kırılganlıkları gidermeye ve azaltmaya çalışacaktır. IOM, HDPN genelinde öngörücü eylemlerin, hayat kurtaran yardımın, kapsayıcı ve dayanıklı çözümler sağlayan, haklara dayalı yaklaşımların geliştirilmesini ve uygulanmasını destekleyecektir.

4.1.3 Stratejik Hedef 3

“İnsanların kalması için çözümler geliştiriyoruz.”

Esneklik oluşturarak ve insanları hareket etmeye zorlayan olumsuz iklim ve çevre faktörlerini ele alarak göçü bir seçim haline getirmek.

Ortaklarla işbirliği içinde IOM, yerinden edilme de dâhil olmak üzere göçü zorunluluktan uzak tutmayı amaçlayan çabaları destekleyecek ve hapsolmuş ve hareketsiz nüfusun ihtiyaçlarını giderecektir. IOM, insanları hareket etmeye zorlayan, iklim eylemini hızlandıran, riski azaltan, esneklik inşa eden ve uyum kapasitelerini artıran çevresel unsurları analiz eden ve ele alan ortak yaklaşımlar geliştirmek ve uygulamak için ortaklıklar kuracaktır.

38 Örnekler için bkz. Migration, Environment and Climate Change: Assessing the Evidence, IOM, 2009; Compendium of IOM's Activities in Migration, Climate Change and the Environment (2009), Compendium of IOM Activities in Disaster Risk Reduction and Resilience, IOM, 2013, IOM Outlook on Migration, Environment and Climate Change, IOM 2014, IOM's Engagement in Migration Environment and Climate Change, IOM, 2018.

39 “Kuruluş, çevresel göçün yönetiminde, göç döngüsünün her bir aşamasına müdahale içeren üç geniş çaplı amacı hedeflemektedir: zorla ve düzensiz göçü olabildiğince azaltmak; zorla göç meydana geldiğinde, etkilenen insanlara yardım ve koruma sağlamak ve uzun süreli çözümler aramak; göçün iklim değişikliğine uyum kapsamında rol oynamasını sağlamak”. International Dialogue on Migration (2011) - Climate Change, Environmental Degradation and Migration.

40 Discussion Note: Migration and the Environment MC/INF/288 (2007); Standing Committee on Programmes and Finance SCPF/21 (2008) Standing Committee on Programmes and Finance (2008), bkz. Ek IOM belgeleri.

41 International Dialogue on Migration N°10 - Expert Seminar: Migration and the Environment, IOM 2008; International Dialogue on Migration No. 18 - Climate Change, Environmental Degradation and Migration, IOM 2012; International Dialogue on Migration No 31 - Accelerating integrated action on sustainable development: migration, the environment and climate change, IOM 2021

42 Migration, Environment and Climate Change: Assessing the Evidence, IOM, 2009, Compendium of IOM's Activities in Migration, Climate Change and the Environment, IOM, 2010, IOM Outlook on Migration, Environment and Climate Change, IOM 2014, IOM's Engagement in Migration Environment and Climate Change, IOM 2018.

43 Warsaw International Mechanism Executive Committee call for submission Action Area 6: Migration, Displacement and Human Mobility Submission from the International Organization for Migration (IOM), 2016.

4.2 ÖNCELİKLİ KATILIM ALANLARIMIZ

Aşağıdaki bölüm, **Stratejik Hedeflere** ulaşmak için belirlenen **dört Öncelikli Katılım Alanını** özetlemektedir. Öncelikli Alanların her biri üç Stratejik Hedefle kesişmektedir. Her Öncelik Alanı için, gelecekteki uygulamaya rehberlik edecek kapsamlı olmayan **Hedefli Öncelikli Eylemler** önerilmektedir.

Stratejik Hedefleri ve Öncelikli Katılım Alanlarını farklı düzeylerde beklenen sonuçlarla somut faaliyetlere dönüştürmek için bir **Strateji Rehberlik Belgesi** geliştirilecektir.⁴⁴

IOM'in ve bu Stratejiye dayalı olarak geliştirilen ortak faaliyetlerinin etkileri IOM Stratejik Sonuçlar Çerçevesinde (SRF) raporlanacaktır.

1 IOM göç politikası rolü - Önde gelen hükümetler arası göç ajansı olarak IOM, Devletlere ve diğer aktörlere iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı felaketler konularını bütünleştiren yenilikçi haklara dayalı göç politikaları ve uygulamaları geliştirmelerini destekleyecektir.

3 IOM'in bilgi sağlayıcı rolü - Önde gelen bir bilgi sağlayıcı olarak IOM, göç bağlamında, iklim değişikliği, çevresel bozulma ve felaketler nedeniyle doğal afetler yoluyla üretimi, analizi ve dağıtımını ile ilgili veri ve bilgileri ele alacak, kanıt temelli politikaları ve operasyonel yaklaşımları geliştirecektir.

2 IOM operasyonel rolü - Önde gelen bir operasyonel aktör olarak IOM, Devletleri ve diğer aktörleri HDPN genelinde çevresel bozulma, iklim değişikliği ve felaketler bağlamında göç ve yerinden edilmeye verilen tepkileri operasyonel hale getirmeleri için destekleyecektir.

4 IOM toplayıcı rolü - Önde gelen bir düzenleyici olarak IOM, göç ve yer değiştirme hususlarının iklim değişikliği, çevre, afet ve diğer ilgili gündemlere dâhil edilmesini yaygınlaştırmak için politika tutarlılığını ve kapsayıcı ortaklıkları teşvik edecektir.

Öncelikli Katılım Alanı 1

IOM göç politikası rolü - Önde gelen bir hükümetler arası göç ajansı olarak IOM, Devletlerin ve diğer aktörlerin iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı felaketler konularını bütünleştiren yenilikçi haklara dayalı göç politikaları ve uygulamaları geliştirmelerini destekleyecektir.

2019-2024 IOM Stratejik Vizyonunda vurgulandığı gibi, IOM son on yılda göç konusunda küresel bir liderlik üstlenmiştir. Sonuç olarak, Devletler göç dinamiklerine, zorluklara ve fırsatlara daha etkin yanıt verebilmek ve giderek daha çeşitli göçmen ve topluluk nüfusunun refahını sağlamak için IOM desteğini giderek daha fazla talep etmektedir. Bu nedenle

Kuruluş, göç politikaları ve uygulamaları konusunda önemli bir tavsiye kaynağıdır. Mevcut güçlü yönleri ve geniş deneyimlerimize dayanarak, iklim ve çevresel değişimin insan hareketliliği üzerindeki etkilerini daha iyi ele almak için göç politikalarının ve uygulamalarının nasıl gelişebileceği konusunda yenilikçi düşünceyi teşvik etmek istiyoruz. Gerektiğinde ve ilgili Devletlerle yakın

koordinasyon içinde, çevresel ve iklim itici güçlerinin ortaya çıkardığı zorluklara ve fırsatlara yanıt veren özel göç politikası araçlarının gözden geçirilmesini

ve geliştirilmesini desteklemek istiyoruz. Bu hedefe ulaşmak için Birleşmiş Milletler Göç Ağının toplanma gücünden yararlanacağız.

Hedeflenen Öncelikli Eylemler şunları içerecektir:

- Ulusal ve uluslararası göç ve yer değiştirme politikası çerçevelerinde iklim ve çevresel kaygıların kaynaştırılmasının desteklenmesi** IOM, Devletleri, yerel hükümetleri ve ilgili aktörleri iklim değişikliği ve çevre sorunlarını ulusal ve yerel göç ve yer değiştirme politika ve uygulamalarına dâhil etmede destekleyecek teknik uzmanlık, kapasite geliştirme faaliyetleri ve hedefli proje girişimleri sağlayacaktır. Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni kabul eden devletler için teknik desteğimiz, Birleşmiş Milletler Göç Ağı üyeleriyle koordineli olarak Küresel İlkeler Sözleşmesi taahhütlerinin uygulanmasına katkıda bulunacaktır. Bu kapsamda sektörler arası, kırsal kalkınma ve sürdürülebilir gıda sistemleri, çatışma önleme, sağlık ve diğer sektörler ve farklı yönetim düzeylerinde yansıtılmakta olan taahhütleri içermektedir.
- İklimin ve çevresel hususların bölgesel göç politikası süreçlerine entegrasyonunun desteklenmesi** IOM, iklim ve çevre sorunlarının Bölgesel Göç İstişare Süreçleri ve bölgesel hükümetlerarası serbest dolaşım protokolü tartışmaları dâhil olmak üzere göç politikası tartışmalarının bir parçası haline getirme hususunda teknik uzmanlık ve politika rehberliği sağlayacaktır. Ulusal makamlar, bölgesel kuruluşlar, platformlar ve süreçlerle ve çok çeşitli diğer ortaklarla ortaklaşa bir şekilde, özellikle göç, çevre ve iklim değişikliği ve doğal tehlikelerden kaynaklanan yerinden edilmeye ele almaya çalışan yeni bölgesel çerçevelerin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerinde Devletlere destek olacaktır.
- Göç, iklim değişikliği ve çevre ile ilgili, özel, haklara dayalı yaklaşımların, politikaların ve yasaların geliştirilmesini desteklemek** IOM, Devletlerin çevresel zorlukları ve iklim zorluklarını ve fırsatlarını ele almaya adanmış göç politikaları geliştirmelerini desteklemek için uzmanlık, kapasite geliştirme faaliyetleri ve hedefli proje girişimleri sağlayacaktır. Kuruluş ayrıca mevcut göçle ilgili yasal hükümleri gözden geçirmek veya buna göre yeni politikalar ve yasalar geliştirmek isteyen Devletleri de destekleyecektir.
- Politika yapıcılarının kapasite gelişimini desteklemek** IOM, iklim değişikliğine karşı en savunmasız ülkelere odaklanarak, iklim değişikliği bağlamında politika yapıcılarının göç ve yer değiştirme konusundaki kapasite gelişimine desteğimizi artıracaktır. IOM, kapsamlı ortaklıkları, bu alandaki tecrübesi ve mevcut araçları üzerine inşa edecektir.⁴⁵ Kapasite geliştirme çalışmaları, ulusal politika yapıcılarını mevcut ulusal politika çerçevelerini, örneğin ülke için yer değiştirme, işçi göçü, tahliye, pastoralizm ve planlı yer değiştirme gibi politikalarını göç, çevre ve iklim değişikliği endişeleri ilgili tüm ulusal politika alanlarında ve tüm toplumu kapsayıcı bir yaklaşımla ana akım haline getirerek desteklemeye odaklanacaktır. Kapasite geliştirme çalışmaları ayrıca taban düzeyde değişime öncülük eden bölgesel aktörleri ve yerel hükümetleri, bölgesel aktörler ve yerel hükümetlerle ortaklaşa geliştirilecek ulusal politika çerçevelerini teşvik ederek ve yerel hükümetler tarafından yürütülen politika yapım süreçlerini destekleyerek kapsayacaktır.⁴⁶

⁴⁵ Örnek olarak [Göç, Çevre ve İklim Değişikliği: Eğitim Kılavuzu \(Kolaylaştırıcılar Kılavuzu\)](#).

⁴⁶ Örnek olarak, yerel yönetimler, Belediye Başkanları Göç Konseyi-C40 Kentleri İklim ve Göç konusunda Küresel Belediye Başkanları Görev Gücü ile ortaklık fırsatlarını tavsiye etmekte ve belirlemektedir.

⁴⁴ Strateji Kılavuz Belgesi ve Çalışma Planı, Stratejinin yayınlanmasının takibi olarak geliştirilecektir.

Öncelikli Katılım Alanı 2

IOM operasyonel rolü - Önde gelen bir operasyonel aktör olarak IOM, Devletleri ve diğer aktörleri HDPN genelinde çevresel bozulma, iklim değişikliği ve felaketler bağlamında göç ve yerinden edilmeye verilen tepkileri operasyonel hale getirmeleri için destekleyecektir.

İklim ve çevresel değişimin kötüleşen etkileri, özellikle iklim etkilerine karşı en savunmasız ülkelerde yeni ihtiyaçlar yaratmaktadır. Bu çerçevede, IOM Üye Devletlere operasyonel desteğini güçlendirmede kararlıdır. IOM, uluslararası sistemdeki diğer aktörlerle ve çok çeşitli ortaklarla koordineli olarak iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında göç ve yer değiştirme ile ilgili geniş bir faaliyet portföyü uygulamaktadır. IOM, insanları ikamet yerlerinden ayrılmaya zorlayan çevresel

etkenleri ve iklim faktörlerini ele almak, bireylerin ve toplulukların dayanıklılığını artırmak ve yerinden edilmiş kişiler (ÜİYOK) dâhil olmak üzere etkin ve zamanında insani yardım ve kurtarma yardımı sağlamak için HDPN genelinde çalışmalar yürütmektedir. IOM ayrıca, göçmenlerin SKA'lara ulaşma yolundaki katkılarını ve göçün olumlu sonuçlarını vurgulamaya odaklanarak, iklim değişikliğine ve çevresel etkilere yönelik göç yönetimi müdahalelerini desteklemektedir.

Hedeflenen Öncelikli Eylemler şunları içerecektir:

a. **Kanıt, politika ve operasyonel faaliyetler konusunda IOM genelinde bir iklim merceği geliştirmek**
IOM, iklim ve çevre boyutlarının sistemli bir şekilde tüm politika ve çalışmalarımıza entegre edildiği yeni bir kurumsal vizyonunun teşvik edilmesinde kararlıdır. Kuruluş, iklim ve çevre etkenlerinin HDPN genelinde veya tam tersi yöndeki faaliyetlerini nasıl etkilediğini daha iyi anlamak için çaba sarf etmektedir. Ayrıca IOM, Kuruluşun farklı birimlerinde ilgili uzmanlık bilgisini artıracak ve göç ve iklim değişikliğine uyum ve değişikliğin hafifletilmesine yönelik çalışmaları göç yönetimi, sağlık, göç ve kalkınma, diaspora etkileşimi, çeşitlilik, kapsayıcılık ve sosyal uyum, sınır yönetimi, insani müdahaleler ve afet risk azaltma gibi diğer farklı alanlara sağlayacak entegre faaliyetlerin geliştirilmesini aktif bir şekilde teşvik edecektir.

b. **İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı doğal afetler bağlamında hareket eden insanlara haklara dayalı bir yaklaşımla yardım etmeleri ve koruma sağlamları için devletlere ve diğer yetkililere destek olmak**

IOM, kendi hareketlerinden etkilenen insanlara doğrudan destek sağlayacak olan hükümetlere ve diğer aktörlere, iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında, tahliyeler, geri dönüşler, mevsimlik göç, pastoralist hareketler, işçi göçü ve planlı yer değiştirmeler gibi tüm insan hareketliliği türlerini ele almak üzere ve bireylerin toplulukların insan haklarına tam bir

saygı çerçevesinde artırılmış operasyonel destek sağlayacaktır.

c. **İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında yerinden edilme vakalarına yönelik kapsamlı müdahaleler geliştirmek**

IOM, ister kendi ülkeleri içinde ister sınır ötesi olsun, felaketler ve aşırı çevresel bozulma bağlamında yerlerinden edilmiş nüfusun hareketini yönetme hususunda, Devletlere ve diğer aktörlere desteğini artıracaktır. IOM, özellikle Nansen Girişimi Koruma Gündemi⁴⁷ ve Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi Madde 5 gibi, IOM'in afetlerden etkilenen ülkelerdeki Küresel Kamp Koordinasyonu ve Kamp Yönetimi (CCCM) Kümесinin öncülüğü rolüne ve IOM'in BM'nin Dayanıklılık için Afet Riskini Azaltma Planı ve Afet Azaltma Kapasitesi Girişimi (CADRI) kurumlararası çerçevesi gibi ortak girişimlerin uygulanmasındaki görevine bağlı mevcut araçların uygulanmasına destek olacaktır.

d. **Göç, çevre ve iklim değişikliğiyle mücadelede şehirleri ve yerel yönetimleri desteklemek**

IOM, göç, hızlı kentleşme, iklim değişikliğinin özellikle kırsal geçim kaynakları ve kent çevresi alanlar üzerindeki etkileri, şehir planlaması ve çevresel sürdürülebilirlik arasındaki bağlantıları daha iyi anlamak ve ele almak için şehirler ve yerel yönetimler ve yerel yönetim ağları ile işbirliği yapacaktır. Hızla artan kentleşme ve kırsal alandan kente göç oranları

göz önüne alındığında, kentsel çevre ve iklime hassas sürdürülebilirliğe öncelik verilmesi gerekmektedir. Bu alan, IOM'in ilgili diğer aktörlerle işbirliği içinde değer katabileceği açık bir uygulama boşluğu olarak belirlenmiştir.⁴⁸

e. **Yavaş başlangıçlı süreçlerin ve çevresel bozulmanın göç üzerindeki etkilerini ele almak**

IOM, özellikle çölleşme, deniz seviyesinin yükselmesi, kıyı erozyonu, buzulların geri çekilmesi, eriyen don tabaka, okyanus asitlenmesi, aşırı ısı, yağış değişimleri, ekosistem ve biyoçeşitlilik kayıpları ve savunmasız ülkelerde ilgili kaynakların kıtlığı gibi yavaş başlangıçlı süreçlerin göçle ilgili etkilerinin daha iyi anlaşılması ve yönetilmesine odaklanacak yenilikçi faaliyetler geliştirecektir. Bu, özellikle yavaş başlangıç süreçlerinden kaynaklanan göç eğilimleri ve örüntüleri hakkındaki anlayışımıza dayanan yenilikçi göç uygulamaları ve araçları oluşturmak için Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi Hedef 5 doğrultusunda güvenli ve düzenli göç yollarının geliştirilmesine destek sağlamayı da içermektedir.

f. **Değişen iklimde göçün uzun vadeli etkilerinin ele alınması**

IOM, göçmenlerin ve menşe ve varış yeri topluluklarının dayanıklılığını destekleyen kapsamlı geri dönüş ve yeniden entegrasyon, entegrasyon, yeniden yerleşim çalışmaları yoluyla insanların hareketlerinin uzun vadeli etkilerini ele almak için hükümetlere gelişmiş operasyonel destek sağlayacaktır

g. **Göçmenlerin, diasporaların ve toplulukların iklim eylemine ve sürdürülebilir kalkınmaya olumlu katkılarına desteklemek**

IOM, göçmenlerin, diasporaların ve toplulukların iklim eylemine anlamlı katkılarını, yeşil meslekler, agroekoloji, yeniden ağaçlandırma, temiz enerji, sürdürülebilir yapılar, dairesel ekonomi, sürdürülebilir gıda sistemleri, su, arazi ve atık yönetimi, afet riskinin azaltılması, hazır bulunurluk ve menşe ve hedef topluluklarda dayanıklılık oluşturma odaklanarak sağlamaya yönelik faaliyetlere destek olacaktır. Bu yaklaşımlar SKA'ların başarısını destekleyecek ve göç ve göçmenlerin katkıları konusunda daha dengeli ve objektif anlatılara katkıda bulunacaktır.

Öncelikli Katılım Alanı 3

IOM'in bilgi sağlayıcı rolü - Önde gelen bir bilgi sağlayıcı olarak IOM, göç bağlamında, iklim değişikliği, çevresel bozulma ve felaketler nedeniyle doğal afetler yoluyla üretimi, analizi ve dağıtımını ile ilgili veri ve bilgileri ele alacak, kanıt temelli politikaları ve operasyonel yaklaşımları geliştirecektir.

IOM, iklim ve çevresel etkilerin dünya genelinde göçü nasıl etkilediğini analiz eden 200'den fazla yayınlı birlikte göç, çevre ve iklim değişikliği konusunda zengin bir uzmanlık bilgisi ve kanıt tabanı geliştirmiştir. Kuruluş ayrıca, dünyanın tüm bölgelerinden küresel bilgi tabanını bilgilendirebilecek, kanıta dayalı politikaların geliştirilmesini ve ilgili programların uygulanmasını destekleyebilecek programatik deneyime sahiptir. Bu faaliyetler, özellikle Kuruluşun faaliyetlerinin etkilerini tam olarak değerlendirmesini, dersler çıkarılmasını ve elde edilen içgörülerini uygulamasını sağlayacak sistematik değerlendirme süreçlerinin olmaması nedeniyle, henüz tam olarak kullanılmayan ve yararlanılmayan örtük bilgi ve uzmanlığın yanı sıra büyük miktarda veri üretimine yol açmaktadır. IOM

Stratejik Vizyonunda belirtildiği üzere, IOM'in alandan veri, bilgi ve deneyim çekme, sonuçları analiz etme ve uygulama, bir politika aktörü ve göç konusunda yetkili bir bilgi kaynağı olarak tam potansiyeline ulaşma yeteneğini güçlendirmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra, IOM, Kuruluş içerisinde gerçekleştirilen mevcut kapsamlı araştırma ve analizleri destekleyerek geliştirecek, böylece uluslararası ve bölgesel düzeylerde yürütülen mevcut ve devam eden araştırma ve analizlerle sinerji oluştururken, 2020 Ufuk Avrupa veya Avrupa Komisyonu Ortak Araştırma Merkezi (JRC) tarafından uygulanan fırsatlardan faydalanarak, gündemdeki konuların anlaşılmasına katkıda bulunacak ve politika ve program yapımına ilişkin faaliyetlere bilgi sağlayacaktır.

47 Nansen Girişimi, Afetler ve İklim Değişikliği Bağlamında Sınır Ötesinde Yerlerinden Edilenlere Yönelik Koruma Gündemi, 2015.

48 Örneğin, IOM, Belediye Başkanları Göç Konseyi-C40 Küresel Belediye Başkanları İklim ve Göç Görev Gücü ile yakın bir şekilde çalışacak ve şehir yönetimi paydaşlarının ihtiyaç ve önceliklerini belirlemek için ilgili girişim noktalarından biri haline gelecektir.

Hedeflenen Öncelikli Eylemler şunları içerecekti:

- a. **Ortak yaklaşımlarla yeni bilgi ve kanıt üretme**
IOM, göç, çevre ve iklim değişikliği arasındaki karmaşık bağlantıların anlaşılmasına katkı sağlayacak veri ve kanıtları toplamak ve analiz etmek için ilgili kurumlar ve bilgi kaynaklarıyla birlikte çalışacaktır. Özel sektör gibi paydaşlarla gelişmiş ortaklıklar yoluyla IOM, göç, iklim değişikliği ve sürdürülebilir kalkınma ile koruma, çatışma, güvenlik, demografi, kentleşme, kaynak yönetimi ve hatta toplumsal cinsiyet yaklaşımı arasındaki bağlantı gibi henüz keşfedilmemiş alanlara ilişkin araştırma ve analizlere öncelik tanıyacaktır. IOM, özellikle Gelişmekte Olan Küçük Ada Devletlerine, Gelişmekte Olan Kara Ülkelerine, En Az Gelişmiş Ülkelere (EAGÜ), dağlık bölgeler, alçak deltalar, kurak alanlar ve sulak alanlar başta olmak üzere iklim değişikliğine karşı en savunmasız ülke ve bölgelere özel dikkat gösterecektir. IOM, küresel veri ve bilgi üretimindeki mevcut kapsamlı çalışmalarını, özellikle IOM'in Göç Araştırma Birimi, Küresel Göç Veri Analiz Merkezi (GMDAC) ve Göç, Çevre ve İklim Değişikliği (MECC) Biriminin araştırma ve analiz çabalarını temel alacaktır.
- b. **Mevcut boşlukları doldurmak için bağlama özgü veri ve bilgi üretmek**
IOM, iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetlerle ilişkili, cinsiyete, kırılabilirliğe ve yaşa göre ayrıştırılmış, göç ve yer değiştirme eğilimleri hakkında bağlamsal hale getirilmiş araştırma çıktıları ve verileri üretecek, analiz edecek ve paylaşacaktır. Kuruluş, özellikle savunmasız ülkelerde görülen, göçe iten yavaş başlangıçlı faktörler ve göç yolları ile ilgili olanlar da dâhil olmak üzere mevcut bilgi boşluklarını doldurmaya odaklanacaktır. IOM, yerel düzeydeki çalışmaları kapsayacak şekilde, göç tahminlerine ve senaryolarına ilişkin faaliyetlerini ve insan ticareti mağdurlarına ilişkin veriler gibi mevcut veri kümeleriyle bağlantı kurmaya yönelik çabalarını sürdürecektir ve geliştirecektir. Bu amaçla IOM, IOM Yerinden Edilme İzleme

Matrisi (DTM)⁴⁹ ile bağlantılı veri alanı toplama çalışmalarını, IOM İnsan Hareketi İzleme Aracı gibi çeşitli araçlarını⁵⁰ ve dünya çapında IOM küresel, bölgesel ve ulusal ofisleri tarafından yürütülen analiz çalışmalarını kullanacaktır. Kuruluş ayrıca, faaliyetlerinin ulusal ve bölgesel düzeyde daha sistematik değerlendirmelerinin yapılmasına ve politikaya geribildirim vermek ve kanıtları geliştirmek için saha programlarından çıkarılan derslerin uygulanmasına da yatırım yapacaktır.

- c. **Küresel bilgi yönetimi çabalarını desteklemek**
IOM, aralarında IOM Çevresel Göç Portalı,⁵¹ IOM Küresel Göç Veri Portalı,⁵² Birleşmiş Milletler Göç Ağı Bilgi Merkezi,⁵³ IOM'in iki yılda bir yayınlanan öncü eserlerinin konuya özel bölümleri, Dünya Göç Raporu ve özel yayınların da bulunduğu mevcut kanıt tabanının pekiştirilmesini ve paylaşılmasını teşvik edecektir. IOM ayrıca akademik ortaklarla işbirliğini güçlendirmeye devam edecek ve IOM'in uzmanlığının yaygınlaştırılmasını daha da hızlandırmak ve bilgi sağlayıcısı rolünü genişletmek için göç, çevre ve iklim değişikliği ile ilgili araştırma ve analiz konularındaki küresel tartışmalara katkıda bulunacaktır.
- d. **Göç, çevre ve iklim değişikliği bağı ile güvenlik ve çatışma sorunları arasındaki bağlantılara ilişkin daha iyi veri ve analizlerle mevcut anlayışı pekiştirmek**
IOM, iklim değişikliği, çevresel bozulma, felaketler, güvenlik ve çatışma arasındaki etkileşim hakkında yeni veri ve bilgi üretmek için gerçekleştirilen kanıta dayalı araştırma ve analizleri güçlendirecektir. IOM, bir araya gelen iklim değişikliği ve kararsızlığı etkilerinin topluluklara karşı nasıl riskler oluşturabileceğine ve yerinden edilme vakalarına yol açabileceğine ilişkin mevcut bilgileri, bu risklerin azaltılmasına yönelik özel politikaların geliştirilme süreçlerinde bilgi sağlamak amacıyla pekiştirmek istemektedir.

IOM ayrıca BM İklim Güvenliği Mekanizması gibi iklimle ilgili güvenlik risklerine ilişkin mevcut girişimlere göç ve yerinden edilme bilgisi sağlayacaktır.

- e. **Verileri toplama ve analiz etmede ulusal hükümetleri ve diğer paydaşları desteklemek**
IOM, hükümetleri ve araştırmacı ağları gibi diğer paydaşları, verileri daha iyi toplama ve mevcut bilgileri yönetim kurulunda analiz etme kapasitelerini geliştirmeleri yönünde destekleyecektir. Farklı ulusal kurumlar tarafından veya bölgesel düzeyde üretilen mevcut veri kaynakları, anlayış ve bilgiyi iletme için paha biçilemez olabilir, ancak çoğu zaman yetersiz düzeyde kullanılmaktadırlar.

f. **İklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında yerinden edilme vakalarını ele alma ve çözüme hususundaki hazır bulunurluk, erken eylem ve insani müdahaleyle ilişkin kanıta dayalı yaklaşımlar geliştirmek**
Mevcut operasyonel bilgi ve ilgili verilere dayanarak Kuruluş, IOM'in iklim ve çevrenin uluslararası insani yardım çerçeveleri kapsamındaki hareketlilik boyutlarında üstlendiği liderlik rolünü güçlendirecek, böylece etkilenen insanların ve toplulukların iyileştirilmesine yönelik tutarlı, iyi koordine edilmiş analizler, strateji planları, politika rehberliği, operasyonlar ve savunuculuk çalışmaları sağlayacaktır. IOM, iklim şokları ve afetlere bağlı olarak gerçekleşen ülke içi yer değiştirme vakalarına yönelik insani müdahalelerin desteklenmesi amacıyla IOM DTM gibi verilerin bulunurluğunu, IOM'in Veri Koruma İlkelerine tam bir bağlılık içerisinde güçlendirecektir.

Öncelikli Katılım Alanı 4

IOM toplayıcı rolü - Önde gelen bir düzenleyici olarak IOM, göç ve yer değiştirme hususlarının iklim değişikliği, çevre, afet ve diğer ilgili gündemlere dâhil edilmesini yaygınlaştırmak için politika tutarlılığını ve kapsayıcı ortaklıkları teşvik edecektir.

IOM, iklim değişikliği, çevre ve çölleşme konularında küresel ve bölgesel düzeyde hükümetler arası politika tartışmalarına teknik destek sağlamada özellikle başarılı olmuştur. Okyanuslar, su, ekosistemler, biyoçeşitlilik ve enerji gibi diğer alanlarda küresel ve bölgesel gündemleri şekillendiren teknik uzmanlığın geliştirilmesi ve paylaşılmasına şimdiden önemli kaynaklar yatırmıştır.

İklim ve çevre gündemlerinin ötesinde, IOM ayrıca afet yönetimi, insani yardım ve kriz müdahaleleri, sağlık, gıda, gençlik, cinsiyet veya kentsel konular gibi diğer alanlarda göç, çevre ve iklim değişikliği arasındaki bağlantının anlaşılması için de çalışmalar yürütmüştür. Sonuç olarak, IOM küresel ve bölgesel politika ilkeleri ve çerçevelerinin geliştirilmesinde etkili olmuştur.⁵⁴

Göç, çevre ve iklim değişikliği arasında ortaya çıkan sinerjilere adanmış son Uluslararası Göç Diyalogu oturumundan on yıl sonra, 2021 IDM çalışması, dünya COVID-19 küresel sağlık krizinin çok yönlü

ve geniş kapsamlı etkileriyle boğuşurken, politik aciliyetin arttığı bir dönemde konuyu yeniden ele almıştır.⁵⁵ İleriye dönük bakacak olursak, IOM'in şu an Devletlere daha sistematik teknik politika ve yasal uzmanlık sağlaması gerekmektedir. Hükümetlere yönelik, Paris Anlaşması, UNFCCC Yerinden Edilenler İçin Görev Gücü Önerileri ve Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi gibi uluslararası arenada kabul görmüş taahhütlerle uyumlu ulusal ve yerel politika ve programlama çabalarındaki desteğimizi yoğunlaştıracağız.

Bu amaç, IOM'in Birleşmiş Milletler Göç Ağının koordinatörü olarak oynadığı rolle uyumludur.

49 Human Mobility in the Context of Environmental and Climate Change - Assessing current and recommended practices for analysis within DTM (2020).

50 Transhumance Tracking Tool – a regional perspective of mobility in West Africa. Erişim: publications.iom.int/system/files/pdf/ch10-transhumance-tracking-tool.pdf.

51 environmentalmigration.iom.int/.

52 gmdac.iom.int/global-migration-data-portal.

53 migrationnetwork.un.org/hub

54 2018 "Uluslararası Göç Örgütü'nün Politika Kapasitesi Raporu", IOM'in göç, çevre ve iklim değişikliği konusundaki politika çalışmalarını, IOM'in küresel, bölgesel ve ulusal politika geliştirme faaliyetlerini nasıl desteklediğine ve bu faaliyetlere nasıl dâhil olduğuna dair en iyi uygulama olarak tanımlamıştır.

55 Accelerating integrated action on sustainable development: migration, the environment and climate change, International Dialogue on Migration (IDM), 2021. Erişim: www.iom.int/accelerating-integrated-action-sustainable-development-migration-environment-and-climate-change.

Hedeflenen Öncelikli Eylemler şunları içerecektir

a. Bölgesel, ulusal ve yerel iklim, çevre politikalarında ve ilgili politikalarda göç sorunlarının yaygınlaştırılmasına destek olmak IOM, devletlere bölgesel, ulusal ve yerel iklim, çölleşme, biyoçeşitlilik, okyanuslar, ekosistemler ve çevresel çerçeveler ve çatışma önleme, kırsal kalkınma ve sürdürülebilir gıda sistemleri gibi ilgili politikalarda göçün ele alınmasına yönelik destek sunmak amacıyla uzmanlık bilgisi, kapasite geliştirme faaliyetleri ve hedefli proje girişimleri sağlayacaktır. IOM, göç ve yerinden edilme hususlarını Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkılar⁵⁶ ve Ulusal Uyum Planları gibi iklim politikaları ve programlarına entegre etmek için Devletleri ve diğer yetkilileri desteklemeye devam edecektir.⁵⁷ Kuruluş, farklı çevresel alanlarda göç endişelerini yaygınlaştırmaya çalışan ulusal çabaları destekleyecektir. IOM, okyanus ve karalar da dâhil olmak üzere göç ve ekosistem yönetimleri arasındaki bağlantılar ve göç ve su yönetimi arasındaki bağlantılar gibi şu anda az keşfedilen alanlara odaklanacaktır. IOM, Paris Anlaşması kapsamındaki taahhütlerin yerine getirilmesinin Gönüllü Ulusal İncelemelerin uygulanması⁵⁸ ve Ulusal Afet Riskini Azaltma Stratejileriyle uyumlu hale getirilmesi için ulusal politika tutarlılığı çabalarını destekleyecektir.⁵⁹ Kuruluş, göç ve iklim ve çevre politikalarıyla ilgili küresel hedeflerin yerel olarak uygulanmasını değerlendirmek için ortaklık fırsatlarını araştıracaktır.⁶⁰

b. Göç, çevre ve iklim değişikliği konusunda küresel yönetim çabalarını ilerletmek Mevcut kanıtlara dayanarak hareket eden IOM, küresel düzeyde, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) kapsamındaki istişareler ve UNFCCC Yerinden

Edilme Görev Gücü çalışmaları, Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesinin uygulanması, Birleşmiş Milletler Göç Ağının çalışmaları, iklim değişikliği ve göç üzerindeki iş akışları, Uluslararası Göç Değerlendirme Forumu (IMRF) ve İlerleme Bildirimi çalışmaları, Nansen Girişimi Koruma Gündeminin uygulanması, Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesinin ve IOM'in Uluslararası Göç Diyalogunun uygulanması gibi önemli politika süreçlerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik destek sağlamak üzere sağladığı teknik desteği güçlendirecektir. Bunu başarmak için IOM, UNHCR İklim Eylemine Yönelik Stratejik Çerçevesi doğrultusunda Afet Yerinden Edilme Platformu ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) gibi ortaklıklarını da güçlendirecektir.⁶¹

c. Yerel, kentsel ve kırsal yönetimlerin göç, iklim değişikliği ve çevresel kaygıları entegre etmelerine destek olmak IOM, ulusal ve yerel yönetimler, belediyeler ve sivil toplum kuruluşları arasındaki ortaklıkları destekleyecek, iklim değişikliği, çevresel bozulma ve doğal tehlikelere bağlı afetler bağlamında göç ve yerinden edilmeyle ilgili temel sorunları ele alacaktır. Buna hızlı kentleşme ve güvencesiz geçim kaynakları ile ilgili zorlukların incelenmesi de dâhildir. Göçmenler ve yerinden edilmiş kişiler genellikle sınırlı kamu olanak ve hizmetlerine sahip kentsel ve kent çevresi alanlarda yaşamakta ve çalışmaktadırlar. Bu bağlamda Kuruluş,⁶² yerel düzeyde daha fazla diyalog ve eylemin teşvik edilmesi için IOM'in yerel yönetimler ve kentlerin öncülük ettiği kuruluşlarla olan mevcut ortaklıklarını canlandıracak ve bu ortaklıklardan yararlanacaktır.

56 UNFCCC Nationally Determined Contributions. Erişim: unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/nationally-determined-contributions-ndcs/nationally-determined-contributions-ndcs.

57 UNFCCC National Adaptation Plans. Erişim: www.unfccc.int/sites/NAPC/Pages/national-adaptation-plans.aspx.

58 Sürdürülebilir Kalkınma Bilgi Platformu. Gönüllü Ulusal İncelemeler. Erişim: sustainabledevelopment.un.org/vnrs/.

59 Words into Action. Erişim: www.undrr.org/developing-national-disaster-risk-reduction-strategies.

60 Örneğin, 2030 Gündeminin Yerel Gönüllü İncelemelerini (LVR) desteklemeyi ve GFMD Belediye Başkanları Mekanizmasının Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni ve Mültecilere Yönelik Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni uygulamak için Yerel Düzeyde Harekete Geçme Çağrısını içermektedir.

61 Strategic Framework for Climate Action, UNHCR 2021. Erişim: www.unhcr.org/604a26d84.pdf.

62 Belediye Başkanları Göç Konseyi ve Göç ve Kalkınma Belediye Başkanları Mekanizması Küresel Forumu gibi.

5 UYGULAMAYA DOĞRU

5. UYGULAMAYA DOĞRU

IOM'un bu belgede belirtilen vizyon ve ilkeleri uygulamaya yönelik çabaları, kurum çapında Göç, Çevre ve İklim Değişikliği Stratejisinin 2. Aşamasının geliştirilmesiyle sürdürülecektir.

2. Aşama, farklı bölgelerden örneklerle program, bağış toplama, finansman ve ortaklık bileşenlerini içeren bir Strateji Rehberlik Belgesinin geliştirilmesine odaklanacaktır. Strateji Rehberlik Belgesi, IOM Genel Müfettişlik Ofisi (OIG) tarafından Kuruluş içindeki göç ve iklim değişikliği çalışmalarına ilişkin dış değerlendirme ile hazırlanan tavsiyeler üzerine bir eylem planı oluşturma önerisinde bulunacaktır.⁶³

Strateji Rehberlik Belgesi, Stratejik Hedeflere ulaşmak ve IOM tematik alanlarını ve bu girişimleri uygulamaya kararlı ülke ofislerini belirlemek amacıyla, Öncelikli Katılım Alanlarının nasıl eyleme çevrildiğini açıklayacaktır. Tüm IOM bölgeleri için öncelikli eylemler tavsiye edilecek ve bağlama özgü ve tamamlayıcı yaklaşımlar belirtilecektir. Bu yaklaşımlardan bazıları: operasyonel müdahaleler, politika geliştirme, araştırma ve bilgi üretimi, iletişim ve kapasite geliştirme... Kurumsal tutarlılığı pekiştirmek için, Rehberlik Belgesi yeni IOM Stratejik Sonuçlar Çerçevesi (SRF) ile tamamen uyumlu hale getirilecektir.

IOM hâlihazırda insan hareketliliği, insani yardım, çevre, kalkınma ve akademik sektörlerden geniş bir hükümet, hükümetler arası ve sivil toplum paydaşları ağı ile çalışmaktadır. İklim ve çevre değişikliği bağlamında göçün çok nedenli niteliği, her bir işletmenin kendi uzmanlığıyla katkı sağladığı ortaklıklar, işbirliği ve ortak yaklaşımlar gerektirmektedir. Bu bağlamda IOM, uygun durumlarda, sahip olduğu avantajdan faydalanan ve ortaklarının işbirliği avantajlarını azami düzeye çıkaracak ortak faaliyetlerin geliştirilmesini ve uygulanması mümkün kılacak bir liderlik sergileyecektir. IOM, mevcut ortaklıkları üzerine yenilerini inşa etmeye devam etmeli ve özel sektör, uluslararası ve bölgesel kalkınma bankaları ve göçmen ve diaspora paydaşları gibi aktörlerle yenilikçi işbirliklerinin geliştirilmesine daha fazla katılmalıdır.

Strateji Rehberlik Belgesi, ortak bir kurumsal anlatı uygulamak için birlikte çalışarak ilgili tüm IOM departmanları ve bölümlerinin yanı sıra bölgesel ve ulusal ofislerle de yakın koordinasyon içinde geliştirilecektir. Strateji geliştirme aşamasında yürütülen istişarelerin devamı olarak, Kuruluşun vizyonunu uygulamak üzere IOM ile yakın koordinasyon içinde çalışmayı taahhüt eden dış kuruluşları belirlemek amacıyla IOM Üye Ülkeleri, BM ortakları ve sivil toplum paydaşlarıyla istişareler düzenlenecektir.

Yatırım Alanlarımız

IOM, Stratejik Hedeflerine ulaşmak için kilit alanlarda kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine öngörülebilir ve yeterli kaynak ayırmalıdır. Bu yatırımlar, IOM'in Üye Devletlere, göçmenlere ve topluluklarına etkin ve ilgili teknik uzmanlık sağlama yeteneğini geliştirmelidir. Kurumsal güçlendirme için belirlenen öncelikli alanlar şunlardır:

5.1 BM ÇAPINDA YAKLAŞIMLARI DESTEKLEMELERİ VE BM ÇAPINDA TAAHHÜTLERİ UYGULAMAK

IOM, göç, çevre ve iklim değişikliği bağıyla ilgili BM çapında yaklaşımların geliştirilmesini destekleme konusundaki kapasitesini artırmaya çalışacaktır. Bu kapsamda sistem genelinde yürütülen, örneğin iklim eylemi ve biyoçeşitlilikle ilgili girişimlerin ve stratejilerin sonuçlarına ve uygulanmasına katkıda bulunmak da yer almaktadır. Bu taahhüt ayrıca IOM'in, örneğin BM Ülke Ekipleri, BM Sürdürülebilir Kalkınma İşbirliği Çerçeveleri ve Ortak Ülke Değerlendirmeleri

(CCA) ve Sorunlara Özel Koalisyonlar ve Akran Desteği Grupları gibi bölgesel BM mekanizmalarının çalışmaları gibi ulusal düzeydeki BM süreçlerinde çevresel göç konusu boyutlarına yer verme yeteneğini güçlendirmesini de gerektirmektedir. IOM, BM Kalkınma Koordinasyon Ofisi, Bölgesel Kalkınma Koordinasyon Ofisi Direktörleri ve BM Yerleşik Koordinatörleri ile etkileşimini de artırmaya çalışacaktır.

5.2 İÇ POLİTİKA VE TEKNİK KAPASİTELERİ GÜÇLENDİRMEK

IOM, uluslararası düzeyde üzerinde anlaşmaya varılan taahhütlerle uyumlu politikaları ulusal düzeyde gözden geçirmek, geliştirmek ve uygulamak isteyen hükümetlere politika danışmanlığı desteği sağlama kabiliyetini geliştirmek için iç teknik uzmanlığını güçlendirmeye yatırım yapmalıdır. Bu politika desteği

çeşitli politika alanları arasında ortak noktalar kurmalı ve sinerjiyi en üst düzeye çıkarmalıdır. IOM ofislerinin programlama çalışmaları genelinde iklim ve çevre boyutlarının bir araya getirilmesini desteklemek için gelişmiş teknik uzmanlığa da ihtiyaç vardır.

5.3 KANITA DAYALI ANLATILARI ETKİLİ BİR ŞEKİLDE SAVUNMAK VE AKTARMAK

IOM, mevcut gerçekleri yansıtan mesajların geliştirilmesini ve yayılmasını teşvik etmeye devam edecektir. Yanlış bilgilendirmenin ve ardından gelen olumsuz anlatıların göç algısını ve göçmenlerin haklarını ve refahını olumsuz yönde etkilediği bir dünyada,

Kuruluşun kanıta dayalı bilgi sağlaması ve söz konusu konuların objektif analizinde yer alan uygun mesajlar hazırlaması kritik öneme sahiptir. IOM Çevresel Göç Portalı, bu hususta asgari düzeyde geliştirilebilecek önemli bir bilgi kaynağıdır.

5.4 KÜRESEL İKLİM FİNANSMANINA ERİŞMEK

Bugüne kadar göç odaklı az sayıda faaliyet küresel iklim ve çevre finansman araçları ile finanse edilmiştir. Kuruluşlar ve ortaklar Çok Ortaklı Güven Fonlarına erişmeye başlasa da, bu finansal araçlara erişim, sahadaki eylemleri önemli ölçüde hızlandırabileceğinden, bu hala önemli bir boşluk olarak görülmektedir.

IOM, Yeşil İklim Fonu, Uyum Fonu ve Küresel Çevre Tesisi gibi küresel iklim ve çevre finansman araçları bağlamında uygulanabilecek göç odaklı faaliyetler geliştirme kapasitesini güçlendirmeyi taahhüt etmektedir. Kuruluş, söz konusu finansman mekanizmalarına göç odaklı öneriler geliştirmede yerel yönetimler ve diğer aktörlerle ortaklık kurma

⁶³ Evaluation of IOM's Institutional Response to Address Migration, Environment and Climate Change Nexus, May 2021. Erişim: evaluation.iom.int/repository.

yollarını araştıracaktır. IOM, iklim finansmanının karmaşık yapısını anlamak, iklim fonlarını hedefleyen proje önerileri geliştirmek ve bu tür finansal araçlara

ve diğer Çok Ortaklı Güven Fonlarına erişmek için gereken kurumsal yapıları geliştirmek için teknik kapasitesini artırmaya yatırım yapacaktır.

5.5 ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK BOYUTLARINI YAYGINLAŞTIRMAK

IOM, operasyonel ayak izinin sürdürülebilir olmasını ve çevreye zarar vermemesini sağlamaya yönelik yatırımlar yapmalıdır. Göç, çevre ve iklim değişikliği

konularına yönelik tüm faaliyetlerin IOM Çevresel Sürdürülebilirlik Politikasında belirtilen ilkelere uyması gerekmektedir.⁶⁴

EKLER

64 environmentalmigration.iom.int/environmental-sustainability-0

EKLER

EK 1. MEVCUT KURUMSAL ÇERÇEVELER

Bu Strateji, tutarlı ve kapsamlı eylemler geliştirmek amacıyla mevcut ve halen geliştirilmekte olan IOM kurumsal çerçevelerine katkıda bulunmayı ve bu çerçevelere uymayı amaçlamaktadır. Kuruluşa yönelik Stratejik Vizyonunun uygulanmasının bir parçası olarak IOM Genel Direktörü tarafından 2020 yılında talep edilen bir dizi yeni kurumsal stratejik belgenin bir parçasıdır. Bu nedenle, bu Strateji aşağıdaki kurumsal çerçeveleri doğrudan tamamlayıcı niteliktedir:

2019-2023 IOM Stratejik Vizyonu ve IOM Stratejik Sonuç Çerçeveleri (2019)

2019-2023 Genel Direktörünün Stratejik Vizyonunun bir parçası olarak, Üye Ülkelerin IOM'den göçün ortaya çıkan itici etkenlerinin, özellikle çevresel bozulma ve iklim değişikliğinin anlaşılması ve çözümüne yönelik daha derin yatırımlarda bulunma talebine karşılık olarak kurumsal bir Göç, Çevre ve İklim Stratejisinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle Strateji, 2019 IOM Genel Direktörünün Stratejik Vizyonunda dile getirilen üç ayağı ile uyumludur: esneklik, hareketlilik ve yönetim.⁶⁵ Bu Strateji, IOM Stratejik Vizyonunu uygulayan ve IOM Göç Yönetimi Çerçevesi, Güvenli, Düzgün ve Düzenli Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi ve 2030 Sürdürülebilir Kalkınma 2030 Gündeminden gelen taahhütleri bütünleştiren IOM Stratejik Sonuçlar Çerçevesi (SRF) ile uyumludur. IOM'in göç, çevre ve iklim değişikliği ile ilgili üç Temel Eylem Ayağı, tüm IOM faaliyetleri hakkındaki raporlama çalışmalarının temelini oluşturacak olan SRF'nin dört hedefi arasında ana hatlarıyla yer almaktadır.

IOM Göç ve Sürdürülebilir Kalkınma Kurumsal Stratejisi (2020)

IOM Göç ve Sürdürülebilir Kalkınma Kurumsal Stratejisi, göç ve kalkınmayı IOM içinde politika ve program oluşturma çalışmalarına kapsamlı bir şekilde entegre etmek için bütüncül bir organizasyon yaklaşımını öne sürmektedir. Göçün, iyi yönetildiğinde, olumlu kalkınma sonuçları olan bir strateji olabileceğini kabul etmektedir.⁶⁶ Bu strateji çerçevesinde, IOM'in göçün üç temel sonuca ulaşmaya odaklanarak göçmenler ve toplumlar için sürdürülebilir kalkınma sonuçları sağlamadaki potansiyelini azami düzeye çıkarmaya

yönelik yaklaşımı da ele alınmaktadır. Söz konusu sonuçlar: i.) İnsan hareketliliğinin giderek yükselen bir tercih haline gelmesi, ii.) Göçmenler ve ailelerinin kalkınmanın aktörleri olarak güçlendirilmeleri, iii.) Göçün giderek daha iyi yönetilmesi. Bu sonuçlara ulaşabilmek için, çevre ve iklim değişikliği kavramları, göçün sürdürülebilir kalkınma sonuçlarına ulaşma potansiyelinin azami düzeye taşınmasına yönelik tüm yaklaşımlarımızda yaygınlaştırılması gereken, ortak bir husus olarak tanımlanması gerekmektedir. Strateji kapsamındaki üç çevresel standart (güvence), IOM kalkınma yaklaşımlarına entegre edilecektir:

- (i) çevresel risk ve etkilerin değerlendirilmesi ve yönetimi;
- (ii) kaynak verimliliği ve kirliliğin önlenmesi ve yönetimi
- (iii) biyoçeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir doğal kaynak yönetimi.

IOM Göç Veri Stratejisi: Göç, Hareketlilik ve Yerinden Edilme Politika ve Eylemlerinin Bilgilendirilmesi (2020)

Politika, iklim ve çevre etkenleri de dâhil olmak üzere göçün itici güçlerini daha iyi anlamak için verilerin ne derece önemli bir araç olduğunu ayrıntılarıyla açıklamaktadır. IOM'in göç verilerinin kullanılabilirliğini, bu verilere erişimi, verilerin analizini ve sorumluluk bilinciyle kullanımını artırmaya yönelik küresel çabaları aktif olarak destekleme taahhüdünü ifade etmektedir. Genel amaç, kanıta dayalı politika oluşturma ve uygulama çalışmalarını geliştirmek, programatik ve operasyonel müdahaleleri desteklemek ve göç konusunda dengeli bir kamuoyu söyleminin oluşumunu teşvik etmektir.

IOM Ülke İçi Yerinden Edilmeyle Mücadele Çerçevesi (2017)

Kuruluşun, yerinden edilen insanlara yönelik müdahalelerde gözettiği temel ilkeleri özetlemektedir. Dış normatif ve yasal araçların insani altyapı içerisinde yaygınlaştırılması ve Kuruluşun kendine ait güçlü, adanmış ve evrilen politika ve çerçevelere dayandırılmasıyla birlikte, IOM'in süregelen ilkelerini, taahhütlerini, yaklaşımını ve ülke içi yer değiştirmenin değişen ve dinamik küresel yapısına ilişkin operasyonel hedeflerini ortaya koymaktadır. Kuruluşun tüm yönleriyle yerinden olma konusundaki katılımının temelini ve yönünü açıklamaktadır.

IOM Çevresel Sürdürülebilirlik Stratejisi

IOM, sağlıklı bir çevrenin doğal olarak göçmenlerin ve toplumların emniyeti, güvenliği ve refahı ile ilgili olduğunu kabul etmektedir. 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi ve bu kapsamdaki 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacının vizyonu ile uyumlu bir şekilde IOM, aynı zamanda çevresel sürdürülebilirliğin IOM'in gelişimi ve insani taahhütleriyle doğrudan ilişkili olduğunu ve sağlam çevre yönetimi uygulamalarının göçmenlerin ve toplulukların uzun süreli dayanıklılık kazanmasına temel oluşturduğunu kabul etmektedir.

IOM, çevresel sürdürülebilirlik vizyonuna ulaşmaya yönelik yinelemeli bir yaklaşım uygulamaktadır. Söz konusu vizyon şu şekilde tanımlanmaktadır: "2030 itibarıyla IOM'in, Kuruluşun 2030 Gündemi ve BM Sistemi 2020-2030 Sürdürülebilirlik Yönetimi Stratejisi ile uyumlu bir şekilde, göç yönetimindeki çevresel sürdürülebilirlik çabalarına öncülük eden bir kuruluş olarak tanınması".

IOM Çevresel Sürdürülebilirlik Stratejisi, bu vizyona ulaşmak için bir yol haritası belirlemek üzere formüle edilmiştir. Strateji, IOM'in göçmenlerin ve toplulukların refahını koruma misyonunun bir parçasıdır ve 2017

yılında stratejilerinde, projelerinde ve programlarında ve tesis yönetimi ve operasyonlarında ana çevresel sürdürülebilirliğe yönelik kurumsal taahhüdüne dayanmaktadır.

Strateji, 2017 yılında başlatılan Çevresel Sürdürülebilirlik Programına dayanmaktadır. Programın amacı, Birleşmiş Milletlerin 2020-2030 - Faz I ve Faz II sisteminde Sürdürülebilirlik Yönetimine yönelik yeni Stratejisi de dâhil olmak üzere, BM sistemi genelindeki taahhütler doğrultusunda IOM'in çevresel etkilerini yönetmek için kuruluş çapında bir çevre yönetimi çerçevesi geliştirmektir. Program, IOM İç Yönetişim Çerçevesi doğrultusunda çevre yönetimi hususunda iç yönetişimin güçlendirilmesine doğrudan katkıda bulunmaktadır.

BM sisteminin ve IOM'in sürdürülebilirlik misyonuna ulaşmada sektör geneli ve sistemli bir değişimin gerekli olduğunu kabul eden IOM, çevresel sürdürülebilirlik çabalarına ve yerinden edilme vakaları da dâhil olmak üzere farklı göç bağlamlarına özel olarak odaklanarak, temiz enerjiye geçiş ve dairesel ekonomi gibi hususlarla ilgili girişimlere öncülük etmeye devam edecektir.

IOM bölgesel ve kıta stratejileri

IOM, 2020 yılında bölgesel stratejiler geliştirmiştir ve bu stratejilerin tamamında göç hareketlerinin iklim ve çevresel değişim bağlamında ele alınmasına yönelik doğrudan atıflar yapılmıştır. Bu stratejilerden bazıları: 2020-2024 IOM Afrika Kıta Stratejisi,⁶⁷ 2020-2024 IOM Batı ve Orta Afrika Bölge Stratejisi,⁶⁸ 2020-2024 IOM Güney Afrika Bölge Stratejisi,⁶⁹ 2020-2024 IOM Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölge Stratejisi,⁷⁰ 2020-2024 IOM Güneydoğu Avrupa, Doğu Avrupa ve Orta Asya Bölge Stratejisi,⁷¹ 2020-2024 IOM Avrupa Ekonomik Alanı, İsviçre ve Birleşik Krallık Bölge Stratejisi,⁷² 2020-2024 IOM Doğu Afrika ve Afrika Boynuzu Bölge Stratejisi,⁷³ 2020-2024 IOM

65 IOM STRATEGIC VISION 2019–2023: Setting a course for IOM, C/110/INF/1 Orijinal Dil: İngilizce 15 Kasım 2019

66 IOM (2017), Migration in the 2030 Agenda: Implementation of the Migration, Environment and Climate-Related Commitments of the 2030 Agenda.

67 publications.iom.int/books/iom-continental-strategy-africa-2020-2024.

68 publications.iom.int/books/west-and-central-africa-regional-strategy-2020-2024.

69 publications.iom.int/books/southern-africa-regional-strategy-2020-2024.

70 publications.iom.int/books/middle-east-and-north-africa-regional-strategy-2020-2024.

71 publications.iom.int/books/south-eastern-europe-eastern-europe-and-central-asia-regional-strategy-2020-2024.

72 publications.iom.int/books/european-economic-area-switzerland-and-united-kingdom-regional-strategy-2020-2024.

73 publications.iom.int/books/east-and-horn-africa-regional-strategy-2020-2024.

Asya ve Pasifik Bölge Stratejisi,⁷⁴ 2020-2024 IOM Güney Amerika Bölge Stratejisi,⁷⁵ 2020-2024 IOM Kuzey Amerika, Orta Amerika ve Karayipler Bölge Stratejisi.⁷⁶

Diğer Yayınlar

Bu Strateji, başta Göç Yönetişimi Çerçevesi (MiGOF) olmak üzere çeşitli ilgili IOM stratejik çerçeveleri ve kurumsal politikaları uyumludur.⁷⁷ Dikkate alınan diğer belgeler arasında IOM'in Göç Yönetişimi Endeksi⁷⁸ ve IOM Korumanın Yaygınlaştırılması Rehberlik Notu yer almaktadır.⁷⁹

Stratejinin gelişimine rehberlik eden diğer IOM kurum içi çerçeveleri ise şunlardır: IOM'in Göç Krizi Operasyonel Çerçevesi (MCOF),⁸⁰ IOM'in İnsani Politikası,⁸¹ IOM'in Ülke İçi Yerinden Edilmeyle Mücadele Çerçevesi,⁸² IOM'in Yerinden Edilme Durumlarını Kademeli Olarak Çözmeye Yönelik Çerçevesi,⁸³ Taking Sendai Forward: IOM's Strategic Workplan on Disaster Risk Reduction and Resilience 2017-2020,⁸⁴ IOM Koruma Yaklaşımı,⁸⁵ IOM'in Geri Dönüş, Geri Kabul ve Yeniden Entegrasyon tedbirler yelpazesinin tamamına yönelik politikaları⁸⁶ ve Adopting A Comprehensive Approach To Internal Displacement: Operationalizing The Triple Nexus.⁸⁷

EK 2. YENİ KÜRESEL POLİTİKA TAAHHÜTLERİ

Geçtiğimiz yıllarda, uluslararası düzeyde iklim ve çevresel bozulma bağlamında göçle ilgili önemli taahhütler üzerinde anlaşmaya varılmıştır. Bu Strateji, konuyla ilgili temel çerçevelerde belirtilen, aşağıdaki ilkelerle uyumludur. Bu çerçevelerin hepsi karşılıklı olarak güçlendirilmekte ve birlikte ele alındığında göç, iklim değişikliği ve çevre ile ilgili eylem için kapsamlı bir ilkeler kümesi sağlamaktadır. Bu Strateji ile IOM, ilgili küresel çerçevelerde belirtilen ilkeleri uygulamak isteyen Devletlere desteğini artırmayı amaçlamaktadır.

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi, Eylül 2015'te BM Genel Kurulu tarafından kabul edilmiştir. Gündem metninde göç konusuna özellikle yer verilmektedir. Böylece Bin Yıl Kalkınma Hedeflerinde ele alınmayan göç konusunun gündeme getirilmesi hususunda önemli bir gelişme kaydedilmiştir.⁸⁸ Göçle ilgili boyutlar, özellikle eşitsizliklerin azaltılmasına yönelik Amaç 10

kapsamında belirtilen "insanların düzgün, güvenli, düzenli ve sorumlu bir şekilde göç ve hareketliliğini kolaylaştırmaya" yönelik özel bir hedef aracılığıyla çeşitli hedef ve amaçlara dâhil edilmektedir. İklim, çevre ve göçle ilgili endişeler, Hedeflerle, özellikle de İklim Eylemiyle ilgili Amaç 13, Su Altında Yaşamla ilgili Amaç 14 ve Karasal Yaşam hedefi olan Amaç 15 ile bir ilgililik düzeyine sahiptir.

Paris İklim Değişikliği Anlaşması ve UNFCCC Yerinden Edilme Görev Gücünün önerileri de dâhil olmak üzere (Katowice 10/24, 2018), Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) kapsamında yapılan çalışmalar UNFCCC ilk olarak 2010 Cancun Uyum Çerçevesi⁸⁹ ve 2012 Doha Kayıp ve Zarar Kararının kabul edilmesiyle iklim değişikliği bağlamında artan nüfus hareketlerinin önemini kabul etmiştir.⁹⁰ 2015 Paris Anlaşması, Anlaşmanın Önsözünde göçmenleri koruma ihtiyacına atıfta bulunmuş ve Varşova Uluslararası Kayıp ve Hasar Mekanizması Yürütme Komitesi'nin (WIM Excom) çalışma programının bir parçası olarak Yerinden Edilme Görev Gücünü⁹¹ oluşturmuştur.

WIM Excom'un 2015-2017 çalışma planında "İklim değişikliğinin etkilerinin göç, yerinden edilme ve insan hareketliliği türlerini nasıl etkilediğine ilişkin anlayış ve uzmanlığın geliştirilmesi; ve bu anlayış ve uzmanlığın uygulanması" başlıklı bir Eylem Alanı (6) yer almıştır. İnsan hareketliliği üzerine bir çalışma akışına sahip beş yıllık bir (2017-2021) çalışma planı daha sonra WIM Excom tarafından kabul edilmiştir. UNFCCC Yerinden Edilme Görev Gücü, 2018 yılında "İklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden kaynaklanan yer değiştirmeyi önlemek, en aza indirmek ve ortadan kaldırmak için entegre yaklaşım önerileri" (Karar 10/CP.24.) kapsamında oluşturulmuştur.^{92,93} Öneriler, yerinden edilme ile ilgili dar bir bakış açısının ötesine geçerek, düzenli göçün kolaylaştırılmasından planlı yer değiştirmeye kadar iklim değişikliğine bağlı her türlü insan hareketliliğini ele almıştır. IOM, 2016 yılından bu yana Yerinden Edilme Görev Gücü'nün kurucu üyesidir.

Güvenli, Düzgün ve Düzenli Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi⁹⁴ ve IOM'in BM Göç Ağındaki Rolü⁹⁵

Küresel İlkeler Sözleşmesi, Hedef 2 kapsamında "doğal afetler, iklim değişikliğinin etkileri ve çevresel bozulma" ile ilgili özel bir madde öne sürmüştür (olumsuz etkilerin en aza indirilmesi). Bu maddede, Hedef 5 (düzenli göç seçenekleri ve varlığının güçlendirilmesi) diğer çevresel göç hususlarına atıflar bulunmaktadır. Küresel İlkeler Sözleşmesi, paydaşları ani başlangıçlı ve yavaş başlangıçlı tehlikelerin tetiklediği felaketler bağlamında göç hareketlerinin zorluklarını ele almak için tutarlı yaklaşımlar geliştirmeye davet etmektedir. Küresel İlkeler Sözleşmesi, başta UNFCCC ve Paris Anlaşması olmak üzere iklim değişikliği, afet ve çevre yönetişimi ile ilgili birçok küresel araçta yer alan ilkelere dayanmaktadır.

Birleşmiş Milletler, Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesinin uygulanmasını, takibini ve değerlendirilmesini desteklemek amacıyla Üye Devletlere etkin, zamanında ve koordineli, sistem çapında destek sağlamak üzere BM Göç Ağını kurmuştur. Ağ Sekreterliği, IOM Genel Direktörünün genel koordinasyonunda kurulmuş olup, iklim değişikliği ve göçü 2021 yılı için stratejik bir öncelik olarak kabul etmiştir. IOM, COP 26 ve IMRF'ye kadar Ağın iklim değişikliği ve göç konusundaki çalışma akışına stratejik düzeyde önemli bir rehberlik sağlayacaktır.

Göç Çok Ortaklı Güven Fonu (MPTF)⁹⁶

Güvenli, Düzgün ve Düzenli Göç İçin Başlangıç Fonu (veya Göç Fonu), Aralık 2018'de Genel Kurul tarafından kabul edilen Küresel İlkeler Sözleşmesine dâhil edilmiştir. Üye Devletlere Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni uygulama çabalarında Birleşmiş Milletler uzmanlığı ve destek sağlamak üzere kurulmuş bir BM çok başlı finansman mekanizmasıdır. Ülke düzeyindeki BM kuruluşları, göç ihtiyaçlarını ortak analiz yoluyla belirleme ve bu ihtiyaçlara toplu bir yanıt sağlamak için ortak programlar tasarlama konusunda ulusal ortaklarla birlikte çalışacaktır.

74 publications.iom.int/books/asia-and-pacific-regional-strategy-2020-2024.

75 publications.iom.int/books/south-america-regional-strategy-2020-2024.

76 publications.iom.int/books/central-america-north-america-and-caribbean-regional-strategy-2020-2024.

77 publications.iom.int/system/files/migof_brochure_en.pdf.

78 gmdac.iom.int/migration-governance-indicators.

79 www.iom.int/sites/g/files/tmzbd1486/files/2018-08/IN-232-How-to-mainstream-protection-in-IOM-crisis-response.pdf.

80 www.iom.int/mcof and iomint.sharepoint.com/sites/mcof2020.

81 www.iom.int/sites/default/files/our_work/DOE/humanitarian_emergencies/IOM-Humanitarian-Policy-Principles-on-Humanitarian-Action.pdf.

82 www.iom.int/sites/default/files/press_release/file/170829_IDP_Framework_LowRes.pdf.

83 www.iom.int/sites/default/files/our_work/DOE/humanitarian_emergencies/PRDS/IOM-PRDS-Framework.pdf.

84 www.iom.int/sites/default/files/our_work/DOE/humanitarian_emergencies/Disaster-Risk-Reduction-Strategic-Action-Plan.pdf

85 IOM Koruma Yaklaşımı, hazırlık aşamasında.

86 IOM'in Geri Dönüş, Geri Kabul ve Yeniden Entegrasyonun tüm unsurlarına ilişkin Politikası, hazırlık aşamasında.

87 Standing Committee on Programmes and Finance S/28/7, IOM 2020. Erişim: https://governingbodies.iom.int/system/files/en/scpf/28th/S-28-7%20-%20Adopting%20a%20comprehensive%20environmentalmigration.iom.int/sites/default/files/migration_in_the_2030_agenda.pdf

88 environmentalmigration.iom.int/sites/default/files/migration_in_the_2030_agenda.pdf

89 Karar 1/CP.1689, Madde 14 (f))

90 Karar 3/CP.18, Madde 7 (a) (vi)).

91 Karar 1/CP.21, Madde 49

92 unfccc.int/sites/default/files/resource/cp24_auv_1cp24_final.pdf Karar -/CP.24. Paris Anlaşmasının uygulanmasına yönelik hazırlıklar ve Paris Anlaşmasına Taraf Devletlerin toplanmasını sağlayan Taraflar Konferansının ilk oturumu

93 environmentalmigration.iom.int/blogs/iom-perspectives-climate-change-and-migration

94 migrationnetwork.un.org/

95 migrationnetwork.un.org/secretariat

96 migrationnetwork.un.org/mptf

Fon, göçle ilgili toplu eylemi desteklemeye ve Devletler arasında ve diğer paydaşlarla güvenli, düzgün ve düzenli göçün sağlanması için karşılıklı güven, kararlılık ve dayanışmanın teşvik edilebilmesini sağlamaya tamamen adanmış tek finansman mekanizmasıdır. Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin yerel, ulusal, bölgesel ve küresel düzeyde uygulanması çağrısına kulak veren Fon, her düzeydeki girişimi destekleyecek şekilde tasarlanmıştır.

İnsan Hakları Konseyi Kararları 2

İnsan Hakları Konseyi (HRC) ve özel prosedür mekanizmaları, insan hakları ve iklim değişikliği konularını incelemektedir. HRC, Temmuz 2017'de⁹⁷ iklim değişikliği bağlamında uluslararası sınırların ötesine yerinden edilmiş göçmenleri ve kişileri tanıyan İnsan Hakları ve İklim Değişikliği ile ilgili A/HRC/RES/35/20 sayılı Kararıyla kabul edilmiştir. Kararın Önsözünde IOM Göç, Çevre ve İklim Değişikliği Biriminin çalışmaları da yer almaktadır.

2015-2030 Sendai Afet Riskini Azaltma Çerçevesi ve BM Dayanıklılık için Afet Riskini Azaltma Planı

Sendai Çerçevesi, felaketlerin insan hareketliliğini yönlendirmedeki rolünü kabul ettiği ve yer değiştirmeyi felaketlerin sonuçlarından biri olarak kabul ettiği için felaketler, iklim değişikliği, göç ve yerinden edilme arasında doğrudan bir bağlantı kurmaktadır. Çerçeve ayrıca göçmenlerin menşe ve varış yerlerindeki topluluklar için esneklik oluşturmadaki rolünü ve bu rolün yerel afet risk yönetimine dâhil edilmesine yönelik ihtiyacı da kabul etmektedir. Krizin hareketlilik boyutlarını ele almaya yönelik kurumsal görevinin bir parçası olarak IOM, 2015-2030 Sendai Afet Riski Azaltma Çerçevesi doğrultusunda, Devletleri riskin azaltılması ve

dayanıklılık geliştirme yönünde desteklemeyi taahhüt etmektedir.⁹⁸

Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi

Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi, göç sorunlarını çevresel değişimle açıkça ilişkilendiren ilk uluslararası çevre anlaşmasıdır ve kararlarının birçoğu özellikle göç, kuraklık, çölleşme ve arazi bozulması arasındaki bağlantıya adanmıştır.⁹⁹

Nansen Afetler ve İklim Değişikliği Bağlamında Sınır Ötesinde Yerlerinden Edilenlere Yönelik Koruma Gündemi¹⁰⁰

Aşağıdan yukarıya devlet öncülüğünde yürütülen bir danışma süreci olan Nansen Girişimi, 2015 yılında Afetler ve İklim Değişikliği Bağlamında Sınır Ötesi Yerlerinden Edilmiş Kişilerin Korunmasına Yönelik Nansen Girişimi Gündeminin kabul edilmesine zemin hazırlamıştır. Gündem, Devletlerin ve diğer paydaşların, iklim değişikliğinin olumsuz etkileriyle bağlantılı olanlar da dâhil olmak üzere, felaketler nedeniyle uluslararası sınırların ötesinde yerlerinden edilmiş kişilerin koruma ihtiyaçlarını ele almak için alabilecekleri önlemleri detaylandırmaktadır. Uygulamaya, Nansen Girişimi'nin görevini sürdüren Afet Yerinden Edilme Platformu (PDD) öncülük etmektedir. IOM, Nansen Gündeminin geliştirilmesinde kilit rol oynamıştır ve çok sayıda ortak faaliyetle Gündemin uygulanmasını desteklemektedir. IOM, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) ile birlikte PDD'nin Yürütme Grubunun Daimî Davetlisidir.

BM Genel Sekreteri'nin Yerinden Edilmeyle İlgili Üst Düzey Paneli

BM Genel Sekreteri tarafından konuyla ilgili küresel ilgiyi artırmak ve somut öneriler geliştirmek amacıyla 2019 yılında kurulan Üst Düzey Yer Değiştirme Paneli. Üst Düzey Panel, iklim değişikliği ve yer değiştirme ile ilgili konulara yoğun ilgi göstermektedir.

Diğer örnekler

Kentsel Gündem, Mültecilere ilişkin Küresel İlkeler Sözleşmesi, ILO'nun üç ayağı,¹⁰¹ Küresel Göç ve Kalkınma Forumu (GFMD), EAGÜ'ye Yönelik İstanbul Eylem Programı, SAMOA Yolu¹⁰² ve birkaç farklı BM Özel Raportörü görevi (Ülke İçinde Yerlerinden Edilen İnsanların insan haklarına ilişkin Özel Raportör, Göçmenlerin insan haklarına ilişkin Özel Raportör, insan hakları ve çevre ile ilgili Özel Raportör, temiz su ve sanitasyon insan haklarına ilişkin Özel Raportör) gibi farklı çerçeveler ve forumlar da Stratejiyle ilişkilidir. Ek olarak, Afrika Birliği İklim Değişikliği Stratejisi gibi kıtasal ve bölgesel stratejiler, IOM'in göç ve iklim değişikliğini

ele alma çabalarını desteklemek için önemli yol gösterici belgelerdir. Avrupa Yeşil Anlaşması, Avrupa Komisyonu'nun önde gelen politika çerçevesidir ve enerji, ulaştırma, inşaat, gıda ve tarım dâhil olmak üzere Avrupa ekonomisinin neredeyse tüm önemli yönlerini etkileyecektir. Avrupa Komisyonu'nun Paris İklim Değişikliği Anlaşması'nı ve 2030 Gündemini ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini uygulamaya yönelik stratejisinin ayrılmaz bir parçasıdır. IOM, yeşil geçişi desteklemenin ve SKA'lara ulaşmanın bir yolu olarak güvenli, düzgün ve düzenli göçü öne çıkarmak için çalışmaktadır. Diğer uluslararası politika forumları, başta BM Çevre Meclisi, UNHCR Yürütme Kurulu, IOM Yönetim Organları ve IOM Uluslararası Göç Diyalogu olmak üzere insan hareketliliği ve iklim değişikliği konularını tartışmak üzere düzenli bir alan sunmaktadır.¹⁰³

97 Resolution A/HRC/RES/35/20 on Human Rights and Climate Change ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/RES/35/20

98 IOM and the Sendai Framework: A Global Review of IOM's Contributions to Strengthening Disaster Resilience, IOM 2020 publications.iom.int/system/files/pdf/drr-2019-ar.pdf

99 Addressing the Land Degradation – Migration Nexus: The Role of the UNCCD" knowledge.unccd.int/publication/addressing-land-degradation-migration-nexus-role-unccd

100 Afetler ve İklim Değişikliği Bağlamında Sınır Ötesinde Yerlerinden Edilenlere Yönelik Koruma Gündemi (2015). Devlet liderliğindeki Nansen Girişimi ile geliştirilmiş ve 109 Eyalet tarafından onaylanmıştır.

101 ILO'nun üç ayağı, iklim ve çevresel etkilerden etkilenen göçmen işçiler de dâhil olmak üzere tüm işçiler için geçerli olan uluslararası çalışma standartları benimsemiştir.

102 Resmi adıyla, "SIDS Accelerated Modalities of Action" www.2030caribbean.org/content/unct/caribbean/en/home/sustainable-development-goals/samoa-pathway.html

103 unfccc.int/sites/default/files/resource/TFD%20Output%20activity%20II.2.pdf

EK 3. BAŞLICA ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ TERMİNOLOJİSİ

Bu metin kutusu, göç, çevre ve iklim değişikliği Stratejisinde kullanılan ilgili terminolojiyi özetlemektedir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	“[K]üresel atmosferin bileşimini değiştiren ve benzer zaman dilimlerinde gözlemlenen diğer doğal iklim değişikliğine ek olarak doğrudan veya dolaylı olarak insan faaliyetine atfedilen iklim değişikliği” (UNFCCC, 1992. Madde 1).
AFET	Maruz kalma şartları, zafiyetler ve kapasite ile etkileşime giren, insani, maddi, ekonomik ve çevresel kayıp ve etkilerden herhangi birine veya birkaçına yol açan, tehlikeli olaylar nedeniyle bir topluluk veya toplumun işleyişinin herhangi bir ölçekte ciddi düzeyde bozulması. (UNDRR, Erişim tarihi: 2021)
ÇEVRESEL DEĞİŞİM	“[F]iziksel ve biyojeokimyasal ortamda, büyük ölçekte, ya doğal olarak ya da insan faaliyetlerinden etkilenerek” (Foresight, 2011: 50) (endüstriyel kazalar dâhil) hızlı ya da yavaş başlangıçlı olaylar yoluyla gerçekleşen değişimler. Ekosistem hizmetleri ve tehlikeye maruz kalma, göçün önemli itici güçleri olduğundan, “küresel çevresel değişim, insanların yerleşimlerinde kalma veya yerleşimlerinden ayrılma kararlarına ve taşınmaya ilişkin risk hesaplamalarına etki edecektir” (a.g.e.). Bu bağlamda çevresel değişim, göçün çevresel itici güçlerini de etkilemektedir (Foresight, 2011). Çevresel değişim hem çevresel bozulmayı hem de iklim değişikliğini kapsamaktadır.
ÇEVRESEL BOZULMA	“Çevrenin sosyal ve ekolojik amaç ve ihtiyaçları karşılama kapasitesinin azaltılması. [...] Çevrenin bozulması, doğal tehlikelerin sıklığını ve yoğunluğunu değiştirebilir ve toplulukların savunmasızlığını artırabilir. İnsan kaynaklı bozulma türleri çeşitlidir ve arazi kötüye kullanımı, toprak erozyonu ve kayıp, çölleşme, kontrol edilemeyen yangınlar, biyoçeşitlilik kaybı, ormansızlaşma, mangrov tahribatı, arazi, su ve hava kirliliği, iklim değişikliği, deniz seviyesinin yükselmesi ve ozon tabakasının tükenmesini kapsamaktadır” (UNISDR, 2009).
MARUZ KALMA	“Çevre ve iklim değişikliği etkilerinden olumsuz etkilenebilecek yerlerde insanların, geçim kaynaklarının, türlerin veya ekosistemlerin, çevresel hizmetlerin ve kaynakların, altyapının veya ekonomik, sosyal veya kültürel varlıkların varlığı” (IPCC, 2013:12).
TEHLİKE	“Can kaybına, yaralanmaya veya diğer sağlık etkilerine, maddi hasara, sosyal ve ekonomik bozulmaya veya çevresel bozulmaya neden olabilecek bir süreç, olgu veya insan faaliyeti. Tehlikeler arasında (2015-2030 Sendai Afet Riskini Azaltma Çerçevesinde belirtildiği e alfabetik sırayla listelendiği gibi) biyolojik, çevresel, jeolojik, hidrometeorolojik ve teknolojik süreçler ve olgular yer almaktadır”. Bazı tehlikeler, çevresel bozulma ve iklim değişikliği de dâhil olmak üzere doğal ve antropojenik faktörlerle ilişkili oldukları için sosyal olarak doğaldır (UNDRR, Erişim tarihi: 2021 www.undrr.org/terminology/hazard).
DOĞAL AFETLER	Jeofiziksel (depremler, toprak kaymaları, tsunamiler ve volkanik faaliyetler), hidrolojik (çığ ve seller), klimatolojik (aşırı sıcaklıklar, kuraklık ve durdurulamayan yangınlar), meteorolojik (siklonlar ve fırtınalar/dalga taşkınları) veya biyolojik (hastalık ve salgınlar ve böcek/hayvan istilaları) özelliklerdeki ani veya yavaş başlangıçlı olaylardan kaynaklanan, doğal olarak meydana gelen fiziksel olaylardır (IFRC, Erişim tarihi: 2021).
TEKNOLOJİK TEHLİKELER	Teknolojik veya endüstriyel koşullardan, tehlikeli prosedürlerden, altyapı arızalarından veya belirli insan faaliyetlerinden kaynaklanır. Örnekler arasında endüstriyel kirlilik, nükleer radyasyon, zehirli atıklar, baraj arızaları, nakliye kazaları, fabrika patlamaları, yangınlar ve kimyasal dökülmeler sayılabilir. Teknolojik tehlikeler doğrudan bir doğal tehlike olayının etkilerinin bir sonucu olarak da ortaya çıkabilir. UNDRR, Erişim tarihi: 2021 www.undrr.org/terminology/hazard
ANİ BAŞLANGIÇLI OLAYLAR	Sel, fırtına veya toprak kayması gibi hidro-meteorolojik tehlikeleri ve depremler, tsunamiler veya yanardağ patlamaları dâhil jeofizik tehlikeleri içerir (WMO, 2021, Web sitesi)
YAVAŞ BAŞLANGIÇLI SÜREÇLERDEN BAZILARI	Artan sıcaklıklar, çölleşme; biyoçeşitlilik kaybı; arazi ve orman bozulması; buzulların geri çekilmesi ve ilgili etkileri; okyanus asitlenmesi; deniz seviyesinin yükselmesi; ve toprakta tuzlanma (UNFCCC 2021 unfccc.int/wim-excom/areas-of-work/slow-onset-events ve unfccc.int/resource/docs/2010/cop16/eng/07a01.pdf).

EK 4. BAŞLICA GÖÇ TERMİNOLOJİSİ

Bu metin kutusu, IOM "Göç Sözlüğü", IOM 2019 ve dış kaynaklardan çıkarılan katılım ve odaklanma alanlarına göre göç, çevre ve iklim değişikliği ile ilgili terminolojiyi özetlemektedir.

Uluslararası hukuk, taraf Devletler üzerinde bağlayıcı olan uluslararası araçların öngördüğü tanımlarla ortak paydalar yaratılmasına katkıda bulunur. Bununla birlikte, iklim değişikliği ve çevresel bozulma bağlamında göçü açıklamak için kullanılan tanımlar için durum böyle değildir, bazı kavramlar çok karmaşıktır ve güncel tanımları değiştirmekte ve sürekli gelişmektedir.

IOM, güncel amaçlar doğrultusunda, göç, çevre ve iklim değişikliği arasındaki ilişkiye ilişkin geniş bir anlayış sunan, göçe ilişkin kavramsal, yasal, teorik, istatistiksel veya uygulama sorunlarının tanımlarının ve kavramsal açıklamalarının çıkarılmasına olanak tanıyan bir takım normatif olmayan önemli terimler tanımlamıştır.

Çevresel göçmen: Ağırlıklı olarak yaşamlarını veya yaşam koşullarını olumsuz yönde etkileyen, çevrede meydana gelen ani veya ilerleyici değişiklikler nedeniyle, alışılmış ikamet yerlerini terk etmek zorunda kalan veya bunu geçici veya kalıcı olarak yapmayı seçen ve menşe ülkesi veya alışılmış ikametgâhi içinde veya dışında hareket eden bir kişi veya grup(lar). Çevreyle ilgili nedenlerle hareket eden kişi veya grupları tanımlamak için kullanılacak bir terim üzerinde uluslararası herhangi bir anlaşma bulunmamaktadır. Bu çevresel göçmen tanımı, yeni yasal kategoriler oluşturmak için tasarlanmamıştır. İnsanların çevresel faktörler bağlamında hareket ettikleri çeşitli tüm durumları tanımlamayı amaçlayan bir güncel tanımdır.

Kaynaklar: Council of the International Organization for Migration (IOM), Discussion Note: Migration and the Environment (November 2007) MC/INF/288; IOM, International Dialogue on Migration (no. 18) Climate Change, Environmental Degradation and Migration (2012); IOM, Outlook on Migration, Environment and Climate Change (2014).

İklim göçü: Ağırlıklı olarak iklim değişikliğine bağlı olarak çevrede ani veya yavaş gerçekleşen değişimler nedeniyle, alışılmış ikamet yerlerinden ayrılmak zorunda olan veya bunu geçici veya kalıcı olarak bir ülke içinde veya uluslararası bir sınırdan geçerek yapmayı seçen bir kişi veya grupların hareketi. Bu, belirli bir yasal değeri olmayan analitik ve savunuculuk amaçlı, IOM'in geliştirdiği güncel bir tanımdır. Bu bağlamda göç, özellikle zorla gerçekleştiğinde, etkilenen kişilerin daha savunmasızlığı daha çok ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte, göç aynı zamanda çevresel baskılara bir uyum biçimi olabilir ve etkilenen bireylerin ve toplulukların dayanıklılığını artırmaya yardımcı olabilir.

Kaynak: Warsaw International Mechanism, Executive Committee, Action Area 6: Migration, Displacement and Human Mobility - Submission from the International Organization for Migration (IOM, 2016);

Sınır ötesi yer değiştirme: insanların ani veya yavaş başlayan felaketler bağlamında veya iklim değişikliğinin etkileri bağlamında sınırlardan kaçtıkları veya yerlerinden edildikleri durumları ifade eder. disasterdisplacement.org/the-platform/key-definitions

Yerinden edilme: Özellikle silahlı çatışmalar, genele yayılmış şiddet, insan hakları ihlalleri ve doğal veya insan kaynaklı afetler nedeniyle, kaçmaya veya evlerini veya yaşam alanları terk etmeye zorlanan insanların hareketidir.

Kaynak: Guiding Principles on Internal Displacement, United Nations Commission on Human Rights, Report of the Representative of the Secretary-General, Mr Francis M. Deng, Submitted Pursuant to Commission Resolution 1997/39, Addendum (11 Şubat 1998) UN Doc. E/CN.4/1998/53/Add.2, para. 2 of the introduction. Not: Ülke İçin Yerinden Edilme ile ilgili Yol Gösterici İlkelerden farklı olarak, yukarıdaki tanım hem iç hem de sınır ötesi yer değiştirmeyi kapsayacak şekilde tasarlanmıştır.

Afetle yerinden edilme: Bir afet sonucunda veya doğal tehlikenin ani etkileri ve öngörülebilir doğal tehlike nedeniyle evlerini veya yaşam alanlarını terk etmeye zorlanan veya mecbur bırakılan kişilerin hareketidir.

(Kaynak: Nansen Initiative, Agenda for the Protection of Cross-Border Displaced Persons in the Context of Disasters and Climate Change (Cilt 1, Aralık 2015) s. 16.). Afetle yerinden edilme, spontane uçak seyahati, yetkililer tarafından emredilen veya uygulanan tahliyeler veya istemsiz planlı bir yer değiştirme süreci şeklinde olabilir. Bu tür bir yer değiştirme, bir ülke içinde (iç yer değiştirme) veya uluslararası sınırların ötesinde (sınır ötesi afet yerinden edilme) meydana gelebilir (a.g.e.).

Zorunlu göç: İtici güçleri değişse de, güç, zorunluluk veya zorlama içeren bir göç hareketidir.

Not: Bu terim uluslararası bir hukuk kavramı olmamakla birlikte mültecilerin, yerlerinden edilmiş kişilerin (afet veya kalkınma projeleriyle yerlerinden edilmiş kişiler dâhil) ve bazı durumlarda insan ticareti mağdurlarının hareketlerini tanımlamak için kullanılmıştır. Uluslararası düzeyde bu terimin kullanımı, bir gönüllü/zorunlu ikileminden ziyade bir sürekliliğin var olduğunu kabul eden ve mevcut uluslararası yasal koruma rejimini baltalayabileceğini öne süren yaygın görüş nedeniyle tartışılmaktadır Ayrıca sığınmacı, yerinden edilme, göçün itici güçleri, ülke içinde yerinden edilmiş kişiler, mülteci (görev kapsamındaki tanım), mülteci (1951 Sözleşmesi tanımı), insan ticareti mağduru tanımlarına bakınız.

İnsan hareketliliği: İnsanların tüm farklı hareket biçimlerini kapsayan genel bir terim.

Not: İklim müzakeresi bağlamında insan hareketliliği terimi, göç teriminden daha geniş bir yelpazedeki insan hareketlerini yansıtmaktadır. Terim, genellikle turistleri de kapsayan, göçle ilgili olmayan genel bir kavram olarak anlaşılmaktadır. Örneğin, İklim Değişikliği ve İnsan Hareketliliği Danışma Grubu üyesi uluslararası kuruluşlar, iklim değişikliği bağlamında gerçekleştirilecek çok çeşitli hareket türlerini ifade etmek için insan hareketliliği terimini kullanmaktadır. Kaynak: Advisory Group on Climate Change and Human Mobility, Human Mobility in the Context of Climate Change UNFCCC - Paris COP21 (2015).

Ülke İçinde Yerlerinden Edilen İnsanlar: Özellikle silahlı çatışmalar, genele yayılmış şiddet, insan hakları ihlalleri ve doğal veya insan kaynaklı afetler nedeniyle, kaçmaya veya evlerini veya yaşam alanları terk etmeye zorlanan, fakat buldukları ülkenin sınırları dışına çıkmayan insanların hareketidir.

Kaynak: Guiding Principles on Internal Displacement, annexed to United Nations Commission on Human Rights, Report of the Representative of the Secretary-General, Mr. Francis M. Deng, Submitted Pursuant to Commission Resolution 1997/39, Addendum (11 February 1998) UN Doc E/CN.4/1998/53/Add.2, 6.

Uluslararası göçmen: Vatandaşı olduğu bir ülkenin veya vatansız bir kişi olması durumunda, doğduğu yer veya alışılmış ikametgâhi dışında bulunan herhangi bir kişi. Bu terim, kalıcı veya geçici olarak hareket etmek isteyen göçmenleri ve düzenli veya belgelenmiş bir şekilde hareket edenleri ve düzensiz durumdaki göçmenleri içerir.

Kaynak: Office of the High Commissioner for Human Rights, Recommended Principles and Guidelines on Human Rights at International Borders. İstatistiksel amaçlar için Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İşler Dairesi (BM DESA) "uluslararası göçmen" kavramını "olağan düzende ikamet ettiği ülkeyi değiştiren herhangi bir kişi" olarak tanımlar (Uluslararası Göç İstatistiklerine İlişkin Öneriler, Revizyon 1 (1998) Madde 32).

İşçi göçü: Kişilerin istihdam amacıyla bir ülkeden diğerine veya kendi ikamet ettikleri ülke içinde taşınması.

Not: Göçmen tanımına uygun olarak, işçi göçü hem ülke içinde hem de uluslararası sınırlar içinde hareket eden göçmenleri kapsayacak şekilde tanımlanmaktadır. Bu tercih, aynı ülke içinde iş amacıyla hareket eden ve bazen ayrımcılık ve entegrasyondaki zorluklar gibi uluslararası göçmenlerin karşılaştığı aynı engellerle veya zorluklarla karşılaşan önemli sayıda kişi tarafından da haklı çıkarılmıştır. Sınırların ötesine geçen göçmenler için bu tür zorluklar daha ciddi olsa da, iç göçmenlerin de karşılaştıkları durumlardır.

Planlı yer değiştirme: İklim değişikliğinin etkileri de dâhil olmak üzere, felaketler veya çevresel bozulma bağlamında planlı yer değiştirme, kişilerin veya grupların evlerinden veya geçici ikamet yerlerinden taşınmaları veya taşınmalarına yardım edilmeleri, yeni bir yere yerleşmeleri ve yaşamlarını yeniden inşa etme koşullarının sağlandığı planlı bir süreçtir.

Kaynak: The Brookings Institution, Georgetown University Institute for the Study of International Migration and United Nations High Commissioner for Refugees, Guidance on Protecting People From Disasters and Environmental Change Through Planned Relocation, (Brookings, 2015) s. 5., Weerasinghe & Bower 202.

Koruma: Temel yasal zorunluluklara dayanıp dayanmadığına bakılmaksızın, yerlerinden edilen veya yerlerinden edilme riski altındaki bireyler adına Devlet tarafından alınan, ilgili hukukun, özellikle insan hakları, uluslararası insan hukuku ve mülteci hukukunun özü ve ruhuna uygun bir şekilde, bireylerin haklarının eksiksiz bir şekilde yerine getirilmesini amaçlayan herhangi bir olumlu eylem(Nansen Koruma Gündemi, 2015). Kurumlar Arası Daimi Komite (IASC), koruma kavramının savunuculuk, destek sağlama veya bireylerin ilgili hukuk metinlerinin (örneğin, Uluslararası İnsan Hakları Hukuku, Uluslararası İnsani Hukuk ve Uluslararası Mülteciler Hukuku) özü ve ruhuna uygun bir şekilde haklarına saygı gösterilmesi, bu hakların korunması ve yerine getirilmesini amaçlayan faaliyetler yürütme hususlarını içeren tanımını kabul etmiştir. İnsani alanda koruma, üzerinde anlaşmaya varılan ve iyi yapılandırılmış bir saha koordinasyon sistemi tarafından desteklenen, sistem genelinde kabul edilmiş standartları gerektirir. interagencystandingcommittee.org/

Kapana kısılmış topluluklar: Tehdit altında bulunan fakat göç etme imkânı olmayan, [...] 'kapana kısılmış' veya geride kalma riskiyle karşı karşıya olan, çevresel şoklara ve yoksullaşmaya karşı daha savunmasız durumdaki topluluklar.

Kaynak: Adapted from Foresight, Migration and Global Environmental Change (2011) p. 25, cited in International Organization for Migration, Migration, Environment and Climate Change: Evidence for Policy (MECLEP), Glossary (2014) p. 17. Not: Kapana kısılmış topluluk kavramı özellikle göç edecek kaynağa sahip olmayan ve geçim kaynakları etkilenen yoksul haneler için geçerlidir (International Organization for Migration, Migration, Environment and Climate Change: Evidence for Policy (MECLEP), Glossary (2014) s. 17).

Kaynak: IOM Glossary on Migration, IOM, 2019.

Krizdeki Ülkelerdeki Göçmenler (MICIC) Girişimi¹⁰⁴ IOM, bu grupların karşılaştıkları özel kırılganlıkları ve afet durumlarında genellikle dikkate alınmadıkları gerçeğini göz önünde bulundurarak göçmenlerin ve yerlerinden edilmiş kişilerin afet riskini azaltma çabalarına dâhil edilmesini desteklemektedir. Bu çok paydaşlı girişim, "Çatışma veya Doğal Afet Yaşayan Ülkelerdeki Göçmenleri Koruma Yönergelerini" hazırlamıştır.¹⁰⁵

IOM, felaketlerden etkilenen insanları ve ülke içinde yerinden edilmiş kişileri (ÜİYOK) destekleyen Kurumlar Arası Daimi Komite koordinasyon mekanizması **Küresel Kamp Koordinasyon ve Kamp Yönetimi (CCCM) Kümesine** liderlik etmektedir.¹⁰⁶ CCCM Kümesi, yerinden edilmiş nüfusların afet bağlamında, ister kendi ülkeleri içinde ister sınır ötesi hareketlerinde yönetimini desteklemek ve¹⁰⁷ kamp ve kamp dışı yardım ve koruma konusunda rehberlik sağlamak için kapsamlı bir rehberlik çalışması yürütmüştür. CCCM Kümesinin lideri konumundaki IOM, 2020 yılındaki Eta Kasırgası sırasında BM'nin Honduras, Guatemala, El Salvador ve Nikaragua Hükümetleri ile birlikte yürüttüğü faaliyetlerle hizmetlerin iletilmesini sağlamayı, çabaların kesişmesinin önlenmesi ve insani yardımlardaki boşlukları azaltmayı amaçlamıştır. 2020 yılında IOM, Burundi'deki sel mağdurlarına acil barınak ve gıda dışı madde kitleri sağlamıştır.

IOM, insani aktörlere bilgi sağlamak ve iklim şoklarına, hareketlilik kaynaklı baskılara ve felaketlere yanıt olarak insani müdahaleyi destekleme hususunda veri kullanılabilirliğini güçlendirme çalışmalarına aktif olarak katılmaktadır. **Yerinden Edilme İzleme Matrisi (DTM)** aracılığıyla IOM, afet durumlarında yer değiştirme ve nüfus hareketliliğini izlemekte, takip etmekte ve stratejik müdahale planlamasına, operasyonel uygulamaya ve insani yardımların sağlanmasına destek olacak önemli veriler toplamaktadır. 2020-2021 boyunca IOM, örneğin Honduras, Guatemala, Zimbabve, Timor-Leste, Mozambik gibi çeşitli afet ortamlarında insani yardım müdahaleleri gerçekleştirmiştir.

Afet Riskinin Azaltılması ve İklim Değişikliğine Uyum

IOM, ülkelerin, insan hareketliliğine ilişkin boyutları ve bakış açılarını bütünleştiren esneklik oluşturma ve uyum önlemleri yoluyla riskleri önlemelerine ve yönetmelerine yardımcı olmaktadır. Bu çalışmaların çoğu, Afet Azaltma Kapasitesi Girişimi (CADRI Ortaklığı), PDD, Norveç Mülteci Konseyi ve UNFCCC kapsamındaki Yerinden Edilme Görev Gücü gibi diğer aktörler ve girişimlerle ortaklaşa ve koordineli olarak gerçekleşmektedir. Mevcut araçlar, hareketlilik, çevre ve riskler arasındaki bağlantıların belirli boyutlarını hedefleyen müdahalelerin nasıl tasarlanacağı ve uygulanacağı konusunda geniş rehberlik sağlamaktadır. Bu bağlamda verilebilecek örnekler arasında "Afette Yerinden Edilme Eylem Taahhütleri",¹⁰⁸ "Afet Risk Yönetimi için CADRI Kapasite Değerlendirme ve Planlama Aracı"¹⁰⁹ ve "Çatışma veya Doğal Afet Yaşayan Ülkelerdeki Göçmenleri Koruma Kılavuzu" yer almaktadır.¹¹⁰

104 micicinitiative.iom.int/

105 micicinitiative.iom.int/guidelines

106 ccmcluster.org/

107 www.iom.int/mend-guide-comprehensive-guide-planning-mass-evacuations-natural-disasters

108 www.undrr.org/publication/words-action-guidelines-disaster-displacement

109 www.cadri.net/en/cadri-tool

110 micicinitiative.iom.int/guidelines

İklim ve Göç Konusunda Küresel Belediye Başkanları Görev Gücü

İklim değişikliğinin kentlerde yaşanan göç üzerindeki etkisine müdahale etmek amacıyla, dünyanın dört bir yanından gelen belediye başkanları, C40 Şehirleri (C40) Belediye Başkanları Göç Konseyi'ni ve Küresel Belediye Başkanları İklim ve Göç Görev Gücü'nü kurmak üzere bir araya gelmiştir. Barcelona, Bristol, Dakar, Dakka Kuzey, Freetown, Houston, Los Angeles, Lima ve Milan belediye başkanları rehberliğinde Görev Gücü, göçmen ve mülteci toplulukların liderleri, iş dünyasından liderler ve diğer uzmanlarla birlikte, Kasım 2021'de ulusal ve bölgesel paydaşlarla diyalog çerçevesinde düzenlenecek olan Birleşmiş Milletler İklim Konferansında (COP26) sunulmak üzere bir Eylem Gündemi hazırlayacaktır. IOM, göç, çevre ve iklim değişikliği bağını ele alan yenilikçi politikaların önde gelen bilgi sağlayıcısı ve teşvik edici gücü olarak Eylem Gündeminin geliştirilmesine danışmanlık yapmak ve katkıda bulunmak üzere davet edilmiştir.

Çevresel unsurların ve iklimle ilgili hususların yeniden entegrasyon programlarına dâhil edilmesine yönelik rehberlik

Göç alanında önde gelen hükümetler arası kuruluş olarak IOM, çevresel açıdan sürdürülebilir yeniden entegrasyonun yenilikçi uygulamalarına ve bunların hem iklim değişikliğine uyum hem de geri dönenlerin menşe ülkelerindeki yeniden entegrasyonuna olumlu etkilerine odaklanmaktadır. Çalışmalarının bir parçası olarak, IOM, Birleşik Krallık Uluslararası Kalkınma Bakanlığı tarafından finanse edilen "Çevresel ve iklim hususlarının yeniden entegrasyon programlamasına dâhil edilmesine yönelik rehberlik"¹¹¹ başlıklı, IOM Yeniden Entegrasyon Kılavuzunun Çevre Ekini geliştirmiştir.

Yerinden edilme vakalarında güneş ürünlerinin geri kazanımı, onarımı ve geri dönüşümü yoluyla insani müdahalelerin yeşile hassas bir konuma taşınması, güneş ürünlerinin yeniden kullanımı, onarımı ve geri dönüşümü için sistemler geliştirmeyi amaçlayan, IOM liderliğinde yürütülen bir projedir. Proje ayrıca, diğer bölgelerdeki mevcut insani yardım operasyonlarının "yeşile hassasiyet kazanmasına" yardımcı olmak amacıyla yerinden edilme vakalarında elektronik onarım ve e-atık yönetimini etkileyen benzersiz etkenler hakkında bilgi üretecek ve paylaşacaktır.¹¹²

IGAD¹¹³ Bölgesindeki Afetler ve İklim Değişikliği Bağlamındaki İtici Etkenlerin Ele Alınması ve Güvenli, Düzgün ve Düzenli Göçün Kolaylaştırılması

IOM, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Afet Yerinden Edilme Platformu (PDD) işbirliği içerisinde yürütülen projenin uygulayıcı paydaşlarıdır. Proje kapsamında Birleşmiş Milletler Proje Hizmetleri ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD), IGAD İklim Tahminleri ve Uygulama Merkezi (ICPAC) gibi kurumlar tarafından yürütülmektedir ve Göç Çok Ortaklı Güven Fonu (MPTF) tarafından finanse edilmektedir. Proje, insanları menşe ülkelerini terk etmeye zorlayan olumsuz itici güçleri ve yapısal faktörleri en aza indirmeyi ve aynı zamanda IGAD Bölgesindeki felaketler, iklim değişikliği ve çevresel bozulma bağlamında güvenli, düzgün ve düzenli göçü kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Programın amacı, iklim değişikliği ve çevresel bozulmanın olumsuz etkileri bağlamında bölgesel ve ulusal göç yönetişimini, her biri Göç İçin Küresel İlkeler Sözleşmesinin ilgili hedeflerine hitap eden ve diğer ilgili uluslararası araçların uygulanmasına katkıda bulunan farklı eylemlerle iyileştirmektir ve Sahel'deki UNHCR ofisi tarafından uygulanan bir projeye sinerji sağlamaya çalışmaktadır.

111 environmentalmigration.iom.int/guidance-mainstreaming-environmental-and-climate-considerations-reintegration-programming

112 www.innovasjon Norge.no/no/subsites/hipnorway/innovation-projects2/tackling-the-issue-of-solar-waste-in-refugee-settings/

113 Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi

Batı Afrika'da Çevresel Göç ve Afet Yerinden Edilmesine İlişkin Küresel Politikaların Uygulanması

Fransa Hükümeti tarafından finanse edilen IOM, Batı Afrika'daki Devletlerin yerinden edilmeyi en aza indirme ve felaketler, iklim değişikliği ve çevresel bozulma bağlamında düzenli göç yollarını kolaylaştırma çabalarında desteklemeyi amaçlayan PDD Çalışma Planı çatısı altında bir projeye öncülük etmektedir. Proje, bölgedeki devletlerin Güvenli, Düzgün ve Düzenli Göç için Küresel İlkeler Sözleşmesi'nde ve Afrika Birliği 2020-2022 Küresel Göç Sözleşmesi için 3 Yıllık Uygulama Eylem Planı'nda belirtilen taahhütlerini yerine getirmelerini desteklemektedir. Proje, küresel politika öncelikleriyle uyumlu üç temel direğe odaklanmıştır: 1) veri ve kanıt, 2) politika diyalogu ve 3) iletişim.

Fas'ta diaspora ve agroekoloji

IOM şu anda diasporanın Fas'ta tarımsal ekolojinin gelişimine katılımı üzerine bir proje uygulamaktadır. Hedef Fas diasporasının sürdürülebilir tarım uygulamalarına tavsiye ve rehberlik sunmaktır. Bu projede zirai mücadele alanında çalışan diasporaya geri dönenlerin profilleri tespit edilmiş, projelerinin ekonomik, sosyal ve çevresel faydaları analiz edilmiştir. Devam etmekte olan proje, diasporanın kalkınmayı destekleme ve kırsal alanlarda gıda egemenliğini ve güvenliğini artırma potansiyelini göstermiş ve böylece marjinalleşmiş bölgelerdeki gençler için yeşil iş olanakları yaratılmasına yardımcı olmuştur.¹¹⁴

Kolda, Senegal'de diaspora ve agroekoloji

Senegal'in güneyindeki bir bölge olan Kolda'da IOM, "İklim değişikliğinin Batı Afrika'daki göç üzerindeki etkilerini azaltmak için çevresel boyutların yeniden entegrasyon desteğine dâhil edilmesi" başlıklı geri dönen göçmenler için iklim dirençli uygulamalar yoluyla geçim fırsatları üzerine bir çalışma geliştirmiştir. Sow Ranch vakası, takip edilmesi gereken örnek bir vaka olarak kayıtlara geçmiştir. Kurucusu olan Belal Sow, daha önce ABD'ye göç eden Senegal diasporasından bir şahıstır ve 10 hektarlık bozulmuş ve terk edilmiş bir araziye, aynı zamanda bir eğitim merkezi olarak hizmet veren zengin bir agroekolojik sahaya çevirmiş, böylece köyden kente akın ve gençlerin işsizliği nedeniyle sıkıntı çeken bir köyün ekonomik olarak güçlenmesine katkıda bulunmuştur.¹¹⁵

Proje TUBEHONEZA: Burundi'de Doğal Afet Risklerine Karşı Direncin Güçlendirilmesi

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve OXFAM ile koordineli olarak tasarlanan, IOM tarafından uygulanan bu proje, Burundi nüfusunun şoklar karşısında dayanıklılığını güçlendirmek için ulusal ve yerel çabaları desteklemeyi amaçlamaktadır. Özellikle proje, Burundi Ulusal Risk Önleme ve Afet Yönetimi Platformu ile işbirliği içinde, ülkenin Afet Risk Yönetim sisteminin sağlamlaştırılmasını destekleyerek afet risklerini ve afetle ilgili yerinden edilmeyi ele alacaktır.¹¹⁶

Kenya'nın kurak ve yarı kurak bölgelerinde pastoralist toplulukları desteklemek¹¹⁷

IOM, göçebe pastoralist toplulukları kuraklık, yerelleştirilmiş gruplar arası kaynak çatışması ve hareketliliğin önündeki diğer engeller (ulusal sınırlar dâhil) karşısında geleneksel insan geçiş yollarını

koruma hususunda desteklemektedir. Tüm Sahel bölgesinde ve özellikle kuzey ve kuzeydoğu Kenya'da (kuraklık ve yağış değişkenliğinden etkilenen bir alan), IOM, tekrarlayan kuraklık ve düzensiz yağışlardan olumsuz etkilenen pastoralist topluluklara kapsamlı destek sağlamaktadır. Bu toplulukların çoğu, Somali'den gelen büyük mülteci akınları nedeniyle (özellikle 2011 kuraklığının ardından) ek bir baskı altında kalmıştır. Diğer uluslararası kuruluşlarla ortaklaşa çalışan IOM, bu topluluklara geleneksel hareketliliğe dayalı geçim kaynağı modellerini (sığır sürüsü) korumaları ve riski azaltmak için gelir çeşitlendirmesini teşvik etmeleri için kapsamlı destek sağlamıştır.

Freetown, Sierra Leone'de Atık Yönetimi Mikro İşletme Programı

Freetown şehrinin nüfusunun, büyük ölçüde ülkenin dört bir yanından gelen iklim kaynaklı göç nedeniyle önümüzdeki on yılda iki katına çıkması beklenmektedir. Söz konusu kırsal göçmenlerin çoğu, şehrin suya, sanitoryona ve iş imkânlarına erişimi sınırlı olan düzensiz bölgelerine yerleşmektedir. Buna karşılık olarak, Freetown Kent Konseyi ve Belediye Başkanı Yvonne Aki-Sawyer,¹¹⁸ kesişen dinamikleri entegre bir şekilde ele almak, göçmen gençler için iş yaratmak ve aynı zamanda Freetown'u yeşillendirmek için Freetown Planını hazırlamıştır. Bu plan kapsamındaki hedefleri desteklemek amacıyla IOM, 2020 yılında, çoğunluğu kırsal göçmenlerden oluşan gençlere girişimcilik eğitimi vermek ve istihdam etmek için bir Atık Yönetimi Mikro İşletme programı oluşturmak üzere Belediye Başkanı Aki-Sawyer ile işbirliği başlatmıştır. Bu gençlere, Freetown'daki haneler için atık toplama hizmetleri sağlayan sürdürülebilir atık yönetimi mikro işletmeleri kurmak için motorlu üç tekerlekli bisikletler ve iş geliştirme eğitimi verilmektedir.¹¹⁹ 2021 yılında proje, IOM'in Stratejik Ortak olarak birlikte çalıştığı Belediye Başkanları Göç Konseyi'nin Küresel Şehirler Kapsayıcı Pandemi Müdahale Fonu'nun desteğiyle genişletilmiştir.¹²⁰ Söz konusu yerelden küresel ortaklık seviyesine geçiş süreci boyunca Freetown Şehir Konseyi, gençler için 1200'den fazla yeşil iş alanı yaratmış, giderek büyüyen tehlikeli göç hareketlerine bir alternatif oluşturmuş ve şehirdeki çevresel bozulmayı hafifletmiştir.

Pasifik bölgesindeki iklim değişikliği ve felaketlerden etkilenen göçmenlerin ve toplulukların korunması ve güçlendirilmesi (PCCMHS)

BM İnsan Güvenliği Güven Fonu (UNTFHS) tarafından finanse edilen Pasifik İklim Değişikliği Göç-İnsan Güvenliği ortak programının (PCCMHS) öncü kuruluşu olan IOM, UNESCAP, ILO, OHCHR, PIFS ve PDD ile ortak hareket etmektedir. Bu proje, iklim değişikliği ile ilgili yer değiştirme, göç ve planlı yer değiştirme konularında haklara dayalı bölgesel bir çerçeve geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Afet Yerinden Edilme Pasifik Müdahalesi (PRDD)

AB tarafından finanse edilen Afet Yerinden Edilme Pasifik Müdahalesi (PRDD) Projesi kapsamında IOM, Yerinden Edilmeyi İzleme Merkezi (IDMC) ve PDD, hükümetlerin afet kaynaklı yerinden edilmeyi daha iyi anlamalarına, planlamalarına, önlemelerine ve bunlara yanıt vermelerine yardımcı olacak yeni kanıtlar üretmek için uygulayıcı paydaşlar olarak çalışmaktadır. Bu proje, afet yerinden edilmelerinin Pasifik'teki gelişmekte olan küçük ada Devletlerinde yerinden edilme riski taşıyan kişiler üzerindeki risk ve etkilerini azaltmaya yönelik bölgesel ve ulusal çabaları desteklemeyi amaçlamaktadır. Proje, yeni ve geliştirilmiş operasyonel araçların yanı sıra daha iyi politika müdahalelerine ve afet planlamasına katkıda bulunacaktır.

114 IOM Migration and Agroecology in West Africa environmentalmigration.iom.int/migration-and-agroecology-west-africa

115 a.g.e.

116 iomint.sharepoint.com/sites/TRDTeamSite2/DRR%20and%20Resilience/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2FTRDTeamSite2%2FDRR%20and%20Resilience%2FIOM%20Project%20Examples%20%2D%20DRR%2C%20Resilience%2C%20Climate%20Change%2FIOM%20Burundi%20%2D%20Resilience%20to%20Natural%20Disaster%20Risks%20%28DRR%29%20%2D%202020%2Epdf&parent=%2Fsites%2FTRDTeamSite2%2FDRR%20and%20Resilience%2FIOM%20Project%20Examples%20%2D%20DRR%2C%20Resilience%2C%20Climate%20Change

117 İklim Değişikliğinin Yavaş Başlangıçlı Olumsuz Etkileri Bağlamında Yer Değiştirme- IOM tarafından Yerinden Edilmiş Kişilerin İnsan Hakları Özel Raportörüne Sunulması

118 fcc.gov.sl/transform-freetown/

119 www.iom.int/news/entrepreneurship-and-waste-management-sierra-leone-fight-unemployment-and-clean-cities

120 www.mayorsmigrationcouncil.org/gcf-res/freetown-sierra-leone

Vanuatu'nun İklim Değişikliği ve Felakete Bağlı Yer Değiştirme Konusundaki Ulusal Politikası

IOM,¹²¹ İklim Değişikliği ve Afete Bağlı Yer Değiştirme konusunda Ulusal bir Politika geliştirmek üzere katılımcı bir süreçte Vanuatu'nun Ulusal Afet Yönetim Ofisi ve İklim Değişikliğine Uyum Bakanlığı ile birlikte çalışmıştır. Politikanın geliştirilmesi, IOM Kalkınma Fonu tarafından "Vanuatu'da Dayanıklı Çözümler için Ulusal Bir Çerçevenin Geliştirilmesi" başlıklı bir proje ile desteklenmiştir.

Nepal'de Afet Yerinden Edilmesine Karşı Toplumun Direncinin Güçlendirilmesi

Ulusal Afet Riskini Azaltma ve Yönetim Otoritesi, yerinden edilmiş nüfusların izlenmesine yönelik çalışmaları güçlendirmeye ilgi duyduğunu ve IOM'ın DTM'yi Nepal Hükümeti için, ülke genelinde yerinden edilmiş nüfusun ihtiyaçlarını takip etmede bir araç olarak kullanma konusunda destek vereceğini belirtmiştir. IOM, 2008 Koshi selleri, 2015 depremleri ve 2017 selleri de dâhil olmak üzere Nepal'deki birçok büyük ölçekli felakete müdahalede bulunmuştur. Proje Kore Uluslararası İşbirliği Ajansı (KOICA) ve Dışişleri Bakanlığı (MFA) tarafından finanse edilmektedir.

Doğu Karayipler'de İnsan Hareketliliğine ve İklim Değişikliğine Uyuma İlişkin Bölgesel Diyalog

Doğu Karayip ülkeleri ve bölgeleri çeşitli çevresel ve iklim tehlikelerine karşı oldukça savunmasızdır. 2018 yılında IOM, Commonwealth Karayipler'in on ada ülkesinde, iklim değişikliği ve afet planları ve stratejilerinde insan hareketliliği konularının sınırlı entegrasyonunu vurgulayan bir Göç Yönetişimi İhtiyaç Değerlendirmesi gerçekleştirmiştir. Bu proje, Doğu Karayipler'de hükümetlerin insan hareketliliği ve çevresel değişimden kaynaklanan kırılganlık hakkındaki verileri toplama, analiz etme ve kullanma kapasitelerini artıran bölgesel bir diyaloglar dizisi oluşturmaktadır. Girişim, insan hareketliliğini iklim değişikliği stratejilerine entegre etme çabalarını desteklemekte ve savunmasız nüfusların insan güvenliğini güçlendiren kanıta dayalı politikaların geliştirilmesine olanak sağlamaktadır.

Tacikistan'ın Şehrituz kentinde geride kalan kadınlar ve iklim değişikliğine uyum

Kırsal alanlardan sayıları giderek artan bir erkek nüfus, evden uzakta istihdam olanakları ararken, kadınlar iklim değişikliğinin etkileri de dâhil olmak üzere yeni zorluklarla başa çıkmak zorunda kalmaktadırlar. Tacikistan'ın Şehrituz ilçesinde, "Göç Cinsiyeti, İklim Değişikliği ve Tarım Arasındaki Bağlı Anlama" konulu, IOM Kalkınma Fonu destekli bir proje, geride kalan kadınların hane halkı düzeyinde iklim değişikliğinin kuraklığa ve Tacikistan'daki şiddetli su sıkıntısına uyumunu artırmak için kapasitelerinin geliştirilmesinin etkinliğini değerlendirmektedir. Proje, finansal okuryazarlık ve iklim değişikliğine uyum konularında köy düzeyinde eğitimin yanı sıra geride kalan kadınlara danışmanlık/yayım hizmetleri sunmaktadır. Bu kapasite geliştirme çalışması, kadın yararlanıcıların riskleri ve kaynakları daha iyi yönetmelerine yardımcı olacaktır.

Diaspora ve iklim eylemi, Kırgızistan

Birçok ülkede iklim eylemine yönelik kamu harcamalarında mali sınırlamalar bulunduğundan, ulusal hükümetler özel sermayeyi de harekete geçirmek için çeşitli araçlar (politika, yasal ve finansal) kullanmaktadır. Kırgızistan'da, "İklim Eylemi için Diaspora Finansmanından Yararlanma" konulu IOM Kalkınma Fonu destekli bir proje, uyum davranışını şekillendiren psikolojik etkenlerin Kırgız diasporası üyelerinin veya yurtdışındaki yurttaşların Kırgızistan'daki iklim değişikliği uyumuna yatırım yapma ve/veya hayırsever olarak destekleme kararlarını nasıl etkilediğini daha iyi anlamaya yardımcı olmaktadır. Bulgular, İklim Finansmanında Diaspora Katılımı için bir İletişim Stratejisi geliştirmeye yardımcı olacaktır.

BAŞLICA IOM KAYNAKLARI

121 www.iom.int/sites/default/files/press_release/file/iom-vanuatu-policy-climate-change-disaster-induced-displacement-2018.pdf

BAŞLICA IOM KAYNAKLARI

IOM RESMİ BELGELERİ

Göç, Çevre ve İklim Değişikliği Biriminin Kurulmasına İlişkin Kurul Belgeleri

- C/105/9 Original Dil: İngilizce 6 Ekim 2014 Council 105th Session - Programme and Budget for 2015
- C/105/42 Original Dil: İngilizce 21 Kasım 2014 - Director General's Report to the 105th Session of the Council Mr William Lacy Swing 25–28 Kasım 2014 Cenevre
- C/106/7 Original Dil: İngilizce 7 Ekim 2015 Council 106th Session - Programme and Budget for 2016
- IOM Council Resolution No 1338 from 2016 (approving the report from the DG/including budget) - C/106/54/Rev.1
- C/106/54/Rev.1 Orijinal Dil: İngilizce 9 Ocak 2017 - Session Report on the 106th Session of the Council Geneva Tuesday, 24 November, to Friday, 27 November 2015
- Director General's Report to the 108th Session of the Council Mr William Lacy Swing, 28 November to 1 December 2017 Geneva

Programlar ve Finans Daimi Komitesi (SCPF), İklim Değişikliği ve Çevresel Önem ile İlgili Konsey ve Uluslararası Göç Diyalogu (IDM) Belgeleri.

- Standing Committee on Programmes and Finance (2019) - Update on Policies and Practices related to Migration, the Environment and Climate Change and IOM's Environmental Sustainability [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- Standing Committee on Programmes and Finance (2017) - Migration, the Environment and Climate Change at IOM: Taking Stock of Progress [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- Standing Committee on Programmes and Finance (2017) - IOM Framework for Addressing Internal Displacement [İngilizce](#)
- Standing Committee on Programmes and Finance (2016) - Migration, Environment and Climate Change: Institutional Developments and Contributions to Policy Processes [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- Standing Committee on Programmes and Finance (2015) - Migration, Environment and Climate Change: Institutional Advances and Priorities for Policy Action [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- Standing Committee on Programmes and Finance (2014) - IOM's Role and Activities Relating to Migration, the Environment and Climate Change [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- Standing Committee on Programmes and Finance (2012) - IOM Migration Crisis Operational Framework [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- Standing Committee on Programmes and Finance (2011) - IOM's Role in the Humanitarian Response to Displacement Induced by Natural Disasters [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)

- Standing Committee on Programmes and Finance (2008) - Migration and the Environment [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- IOM Council 2019 High Level Panel on Mobility dynamics in the Sahel/110th Session of the Council [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- IOM Council 2017 High Level panel "Identify and assess opportunities to address migration and climate change in the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration" /108th Session of the IOM Council in Geneva/
- IOM Council 2016 High Level Panel C/107/31 Original: English 19 December 2017 - Report on the 107th Session of the Council Geneva Monday, 5 December, to Thursday, 8 December 2016 [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- IOM Council 2015 106th Session C/106/CRP/20 IOM's Humanitarian Policy – Principles for Humanitarian Action [İngilizce](#)
- IOM Council 2015 High Level Panel; DG C/106/54/ Rev.1 Orijinal Dil: İngilizce 9 Ocak 2017 Report on the 106th Session of the Council Geneva, Tuesday, 24 November, to Friday, 27 November 2015
- IOM Council 2014 High level panel C/105/49/ Rev.1 Orijinal Dil: İngilizce 4 Ocak 2016 - Report on the 105th Session of the Council Geneva Tuesday, 25 November, to Friday, 28 November 2014
- IOM Council Focus on Migration, Environment and Climate Change (MECC) at the 105th IOM Council (2014)
- IOM Council Discussion note: Migration and the Environment (2007) [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- International Dialogue on Migration, No 21 (2012) - Protecting Migrants during Times of Crisis: Immediate Responses and Sustainable Strategies [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- International Dialogue on Migration, No 20 (2012) - Moving to Safety: Migration Consequences of Complex Crises [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- International Dialogue on Migration, No 18 (2011) - Climate Change, Environmental Degradation and Migration [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)
- International Dialogue on Migration, No 10 (2008) - Expert Seminar: Migration and the Environment [İngilizce](#) [Fransızca](#) [İspanyolca](#)

International Organization for Migration
17 route des Morillons, P.O. Box 17, 1211 Geneva 19, Switzerland
Tel.: +41 22 717 9111 Fax: +41 22 798 6150
Email: hq@iom.int Website: www.iom.int